

BEZPŁATNE

www.mojemiasto.eu

www.facebook.com/mmgazeta

CZASOPISMO POLONIJNE DLA CIEBIE

MOJEMIASTO

nr 05 (98) wrzesień/październik 2023

D W U M I E S I Ę C Z N I K

WOLNOŚĆ UKRAJNIE!

PL NAVIGATOR

Polskojęzyczny
Informator Branżowy
na lata 2023-2025

Prosto do celu!

**ZA MŁODZI
NA JUBILEUSZ!**

Ale mimo to świętujemy.

Dziękujemy naszym wszystkim klientom,
pracownikom oraz wszystkim naszym partnerom.
Bez Was bylibyśmy tylko stacją benzynową!

www.star.de

ORLEN Deutschland GmbH
Kurt-Wagener-Str. 7
25337 Elmshorn, Niemcy

KABARET MŁODYCH PANÓW

W NOWYM PROGRAMIE

CO SIĘ STAŁO?

22 WRZEŚNIA 2023, OFFENBACH / FRANKFURT

STADTHALLE, GODZ. 19.00

23 WRZEŚNIA 2023, STUTTGART

KULTUR - UND KONGRESSZENTRUM LIEDERHALLE - MOZART - SAAL, GODZ. 18.00

24 WRZEŚNIA 2023, MÜNCHEN

CARL ORFF SAAL, GODZ. 17.00

BILETY: WWW.GRAMY.DE

ORGANIZATORZY:

gramy de

STAR • MANAGER

PATRONAT MEDIALNY

spis treści

MOJE MIASTO

- Pomnik Jana Polaka 4
- Polskie Parafie Katolickie 4
- Wybory do Sejmu i Senatu 5
- SP im. Tadeusza Chciuka-Celta w Monachium – Jubileusz 30-lecia – podsumowanie 6
- SP w Remseck – Laureatki konkursu „Być Polakiem” 7
- Felieton – Zwykły człowiek Bogdan Żurek 8
- Felieton – Listy z Berdyczowa – Lenin wiecznie żywy Krzysztof Dobrecki 8
- 15 Międzynarodowy Festiwal Filmowy NNW 9
- Republika Mołdawii – Burgundia Wschodu Jolanta Helena Stranzenbach 10
- Romano Guardini – sługa boży ks. Jerzy Grzeškowiak 11
- Jazzowe trzęsienie ziemi w Monachium Bogdan Żurek 12
- XX lat Towarzystwa Niemiecko-Polskiego w Bayreuth 13
- Sporne pomniki w Polsce Teresa Kaczorowska 14
- Kim jestem? Andrzej Białas 15
- Bayreuth Północy ożyło Jolanta Łada-Zielke 16
- Wywiad Świętujemy nasz jubileusz... Jadwiga Zabierska 17

PORADNIK

- Jednolity system patentowy w Europie Michał Barycki 18
- 20 lat ORLEN i star – dwie marki, jedna rocznica 20-21
- Uznawanie kwalifikacji zawodowych w Niemczech 22
- Podróże po świecie – W cieniu piramid Sebastian Wieczorek 25
- Podróże małe i duże Bawaria na horyzoncie 12 Apostołów – Altmühltal 26
- Alternatywne podróże po Polsce – Zielone wzgórza nad Soliną Grażyna Strzelecka 28
- Kąć piękności – Metamorfozy Orlando 30
- Na stole – Ranonik zaprasza na Urzecze Patryk Zduńczyk 32-33

AKTUALNOŚCI

- Sport – SV Polonia München – Nowy sezon 2023/2024 34
- Sport – Husaria zarejestrowana 35
- Sport – Nie tylko sportowo, ale i charytatywnie 35
- Daria Nadolska 36
- Festiwal Etnointegracja 36
- Literacy patroni roku 2024 Małgorzata Gąsiorowska Małgorzata Gąsiorowska 39
- Fotoreportaż Landshuckie Wesele 40

od redakcji

DRODZY CZYTELNICY

Za nami lato z afrykańskimi wręcz upałami będącymi zarzewiem gigantycznych pożarów na południu i zachodzie Europy. Ogień szalał w Grecji, Włoszech, Portugalii, ale też w Hiszpanii, Chorwacji i Francji, trawiąc dorobek mieszkańców oraz niwecząc plany tysięcy urlopowiczów, których niejednokrotnie trzeba było ewakuować z zagrożonych terenów. Na pomoc płonącej Europie ruszyli polscy strażacy. Nie pierwszy raz. Okazuje się, że dysponujemy najwyższej klasy ratownikami obsługującymi najnowocześniejszy sprzęt. Są oni doskonałą wizytówką naszego kraju, na który jeszcze do tej pory spoglądają „z góry” pewni zadufani w sobie sąsiedzi.

Przed nami wybory do Sejmu i Senatu. Niektórzy twierdzą, że najważniejsze od czasów upadku komunizmu. Być może. Jednak najważniejsze jest to, że możemy już po raz kolejny uczestniczyć w wyborach wolnych. Zatem – bez względu na ich wynik – pamiętajmy, że nie mielibyśmy tego przywileju bez „lnki” zamordowanej przez UB 77 lat temu, bez ofiar Poznańskiego Czerwca, Grudnia 1970 roku, bez Solidarności. Wolność nie przyszła sama, to ONI nam ją wywalczyli.

W numerze podajemy najnowsze informacje dotyczące wyborów za granicą. Nie są one jeszcze pełne, dlatego zalecamy śledzenie stron MSZ i Konsulatu Generalnego w Monachium.

Mimo że głosujemy demokratycznie od ponad dwóch dekad, to do tej pory nie uporaliśmy się z pozostałościami poprzedniego systemu. Przypominamy o tym, przedstawiając losy kontrowersyjnych pomników zalegających jeszcze polskie skwery i place.

Zapraszamy do poznania Mołdawii, kraju bliskiego, a tak mało znanego, z winami nie gorszymi od Burgundzkich. W piwnicach tylko jednej winiarni Milestii Mici znajduje się największa na świecie kolekcja win. Ponad 1,5 miliona butelek leżakuje tam w 55-kilometrowych podziemnych chodnikach.

Miłośników jazzu zainteresuje zapewne „jazzowe trzęsienie ziemi” jakie zafundowali monachijczykom legendarny pianista Kuba Stankiewicz i Grupa Wołosi, słynąca z wybuchowej energii i wirtuozowskiej improwizacji. Takiego koncertu nie było tu od lat!

To tylko namiastka zawartości tego niezwykle bogatego numeru. Na zakończenie okładka, a na niej nasz Wydawca, Grzegorz Spisła, prezentujący najnowsze wydanie PL Navigatora – Polskojęzycznego Informatora Branżowego, z którym bez problemu traficie PROSTO DO CELU!

Z życzeniami przyjemnej lektury

Redakcja czasopisma **Moje Miasto**

Wydanie jest współfinansowane w ramach funduszy polonijnych przez Konsulat Generalny RP w Monachium. Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023. Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

JESTEŚMY NA

facebooku

Pomnik Jana Polaka

Diecezja Freising-Monachium obchodzi w 2024 roku 1300-lecie. Ferajna DIE FREISINNIGEN widzi w tych obchodach wielką szansę na zrealizowanie pomysłu tłącego się wśród Polonii z Fryzngi od kilku lat: postawienia pomnika naszemu rodakowi Janowi Polakowi.

Urodzony w 1435 roku w Krakowie Jan Polak był malarzem średniowiecznych ołtarzy we Freisingu, Monachium i innych miastach Bawarii. Już wówczas mianowano go przewodniczącym rady cechu malarzy w Monachium. Fakty te świadczą o uznaniu wybitnego artysty i niebawym karierze Polaka. Diecezja uhonorowała mistrza grubą księgą biograficzną. Najwyższy zatem czas, aby też sama Polonia dostrzegła potrzebę godnego uczczenia tego wielkiego Polaka.

Członkowie Ferajny mają nadzieję, że projekt zakończy się sukcesem. W dużej mierze zależy to od siły przebiecia pomysłodawców, a więc też

od liczebności organizacji, będącej odpowiednio poważnym podmiotem wobec władz, które o powstaniu pomnika zadecydują.

Stąd apel i zaproszenie do wstępowania w szeregi DIE FREISINNIGEN. Liczącą się zachętą jest uwiecznienie dla potomnych nazwisk inicjatorów przedsięwzięcia na pamiątkowej tablicy.

Kontakt: Jerzy Patalas - przewodniczący
jerzy@patalas.net

Facebook: die freisinnigen

Ferajna DIE FREISINNIGEN ma swą siedzibę we Fryzndze (Freising).

Celem ferajny jest upamiętnianie dokonań Polonii, honorowanie osób oraz znaczących wydarzeń, zaistniałych przy udziale naszych rodaków poza granicami ojczyzny. Duma z ich dzieł to dla nas źródło identyfikacji, patriotycznej dumy i energii do działania.

POLSKIE PARAFIE KATOLICKIE

MONACHIUM

Heßstraße 26, 80799 München
Tel.: 089/21374290

Msze św.:

- 8:30 – kaplica Misji (Heßstr. 24) - z wyjątkiem ferii szkolnych w Bawarii (nie dotyczy wakacji letnich)
- 10:00 – kaplica św. Jana Nepomucena (Ludwigsfeld – Kristallstrasse 7)
- 8:30 – kościół św. Moniki (Max-Kolmsperger-Str. 7, Neuperlach)
- 10:00 – kościół św. Moniki (Max-Kolmsperger-Str. 7, Neuperlach) - Msza święta z udziałem dzieci z wyjątkiem ferii oraz miesięcy wakacyjnych – lipiec, sierpień i do II niedzieli września włącznie
- 12:00 – kościół św. Józefa (Josephsplatz 1)
- 13:30 – kościół św. Józefa (Josephsplatz 1) – dodatkowa na czas pandemii
- 18:30 – kościół MB Królowej Pokoju (Werinherstr. 50)

LANDSHUT

LANDSHUT – kościół św. Piotra i Pawła, Niedermaierstr.25

- w niedziele – 11:30
- środy – 18:00
- pierwsze piątki miesiąca – 18:00

ERDING – kościół św. Wincentego Vinzenzstr.9, 85435 Erding

- w ostatnią niedzielę miesiąca – 19:00
- modlitwa różańcowa – 18:30

FREISING – kościół św. Piotra i Pawła Ignaz-Günther-Straße 6, 85356 Freising

- w niedziele – 16:30

DINGOLFING *

Msze św. po polsku:
DINGOLFING – Klasztor św. Klary, Geislung 12
o. Jan Stefaniuk, tel.: 08731/323997
w niedziele – 9:30 oraz 11:00

REGENSBURG

o. dr Józef Maziarz
Plattlinger Str. 6, 93055 Regensburg
tel.: 0941 79 44 78

Msze św. kościół pw. Mater Dolorosa, Hoher Kreuz Weg 9
93055 Regensburg

- w niedziele i święta – 10:30

AUGSBURG

Biuro: Thommstr. 24 B, 86153 Augsburg
tel. 08 21/3 07 49, fax 08 21/3 07 22

Msze św.:

AUGSBURG – kościół św. Alberta Dr. Schmelzing-Str. 60

- w niedziele i święta – 10:30
- środa i piątek – 18:30

KARLSRUHE

Biuro: Südendstr. 39, 76137 Karlsruhe
tel. 0721/24654

Msze św.:

KARLSRUHE – kościół St. Josef Eichelbergstraße 1

- sobota – 20:00

KARLSRUHE – kościół St. Elizabeth

Sudendstr. 39

- niedziela – 12:00

Baden-Baden – kościół St. Josef

Lichtentalerstraße 90 A

- niedziela – 15:00

PFORZHEIM – kościół St. Franziskus

Lindenstraße 26

- niedziela – 09:00

RASTATT – kościół Zwölf Apostel

Rötterbergstraße 14

- sobota – 17:00

ROSENHEIM

Msze św.:

ROSENHEIM – St. Michael, Westendstr. 43

- w niedziele i święta kościelne – 10:30

Kaplica w Centrum Misji, Heilig-Geist-Str. 46

- od wtorku do piątku – 18:00

TRAUNSTEIN – Stadtkirche St. Oswald, Maxplatz 8

- (od listopada do kwietnia) IV sobota miesiąca – 17:00

TRAUNSTEIN – Salinenkapelle St. Rupert, Salinenstr. 2

- (od maja do października) IV sobota miesiąca – 17:00

TRAUNREUT – Zum Heiligsten Erlöser

Rathausplatz 1a

- I niedziela miesiąca – 17:00

FREILASSING – St. Rupert, Martin-Oberndorfer-Straße 2

- II niedziela miesiąca – 17:00

GERETSRIED – Heilige Familie, Johannisplatz 21

- III niedziela miesiąca – 16:00

WALDKRAIBURG – Christkönig, Karlsbader Str. 1

- II sobota miesiąca – 17:00

IV niedziela miesiąca – 15:00

- Okazja do spowiedzi pół godziny przed Mszą św.

NORYMBERGA

ks. Stanisław Stenka CR

Arminiusstr. 21, 90402 Nürnberg, Tel. 0911/473355

Fax 0911/3475749

Msze św.:

w niedziele – 09:00 (Boże Narodzenie,

Wielkanoc – 10:15) kościół św. Willibalda,

Zengerstr. 12, 90471 Nürnberg

(metro Bauernfeindstrasse)

w niedziele – 12:00 kościół św. Józefa

Gießereistr. 2, 90489 Nürnberg

Lichtenau koło Ansbachu

- II niedziela miesiąca – 16:00

FREYSTADT *

Msze św. po polsku:

FREYSTADT – Wallfahrtskirche Maria Hilf, Allersberger Str. 33

o. Bartymeusz Trąbecki, www.kirche-freystadt.de

- od 24 września co dwa tygodnie

INGOLSTADT

ks. Norbert Zawilak

Hans-Sachs-Str. 21, 85055 Ingolstadt

tel.: 0841-88138200

Msze św.:

Heilig-Geist-Kirche, Spitalstr. 4

- w niedziele – 10:00
- we wtorki i czwartki – 9:00
- w poniedziałki, środy, piątki i soboty – 18:00

Gmina Weissenburg Kościół - Willibald-Kirche

Sudendstr. 39

- II i IV niedziela miesiąca – 12:45

STUTTGART

o. Jan Zubel

Zuckerbergstr. 9, 70378 Stuttgart

tel.: 0711 5852914

Msze św.:

STUTTGART – kościół św. Tomasza, Falchstr. 9, 70378 Stuttgart

- w niedziele i święta – 10:30

środy – 18:30

pierwszy piątek miesiąca – 18:30, spowiedź – 18:00

piątki (Wielki Post, maj, październik) – 18:30

BÖBLINGEN – kościół św. Marii, Berliner Str. 14

71034 Böblingen

- w niedziele i święta – 12:30

czwartki – 18:30

pierwszy czwartek miesiąca spowiedź – 18:00

TÜBINGEN – kościół św. Pawła, Johannes-Reuchlin-Str. 3

72076 Tübingen

- w niedziele i święta – 15:00

piątki – 19:00

spowiedź pierwszopiątkowa – 18:30

KIRCHHEIM – kościół St. Ulrich, Lindachallee 29,

73230 Kirchheim

- I, III i IV niedziela miesiąca – 18:00

- II i IV niedziela miesiąca – 12:30

BACKNANG – kościół Christ König, Marienburger Str. 5, 71522

Backnang

- w niedziele – 15:30

LUDWIGSBURG

ks. Eugeniusz Bartnik

Moldaustr. 20, 71638 Ludwigsburg, tel. (07141) 893369

Msze św.:

Kościół St. Elizabeth, Moldaust. 20

- w czwartki – 19:00

- w piątki i soboty – 18:30
- niedziele – 10:15

HEILBRONN – NECKAGARTACH

kościół św. Michała, Liebermannstr. 18

- niedziele – 12:30

ROTTWEIL

ks. Wiesław Soja

Krummer Weg 17, 78628 Rottweil

tel.: 0741 20966590

Msze św.:

ROTTWEIL – kościół Christi Auferstehung, Krummer Weg 41,

Rottweil

- w niedziele – 9:15

TUTTLINGEN – kościół Maria Königin, Bergstr. 61, 78532

Tuttlingen

- w niedziele – 12:00

BALINGEN – kościół Hl. Geist, Paulinenstraße, 72336 Balingen

- w I sobotę i IV niedzielę miesiąca – 16:00

NAGOLD – kościół St. Petrus u. Paulus Moltkestr. 2, 72229 Nagold

- w I, III i IV niedzielę miesiąca – 17:00

LOBBURG – kościół St. Martin, Obere Schulstr., 72290 Loßburg

- w II sobotę miesiąca – 17:00

- w IV sobotę miesiąca – 19:00

WYBORY do Sejmu i Senatu

15 października 2023 roku

INFORMACJE UZYSKANE Z KONSULATU GENERALNEGO W MONACHIUM

1. Prezydent RP wyznaczył na dzień 15 października 2023 r. wybory do Sejmu i Senatu. Wyborcy posiadający ważne polskie paszporty lub ważne polskie dowody osobiste będą mogli zgłosić w obwodach głosowania utworzonych w Niemczech.

2. Głosowanie będzie odbywało się osobiście, w siedzibie obwodowej komisji wyborczej.

3. Lista obwodów, w których będzie można głosować za granicą, nie została jeszcze ogłoszona. Zostanie podana do wiadomości w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych. Zgodnie z kalendarzem wyborczym będącym załącznikiem do postanowienia Prezydenta RP o zarządzeniu wyborów nastąpi to najpóźniej do dnia 25 września 2023 r. Obwieszczenia o adresach siedzib obwodowych komisji wyborczych w poszczególnych okręgach konsularnych będą następnie publikowane przez konsulów.

4. Po utworzeniu obwodów głosowania za granicą właściwi terytorialnie konsulowie rozpoczną sporządzanie spisów wyborców w poszczególnych obwodach głosowania. Oznacza to, iż wyborcy od tego momentu będą mogli zgłaszać się do ujęcia w spisie wyborców. Wnioski o ujęcie w spisie wyborców dostarczone przed dniem ogłoszenia listy obwodów głosowania nie będą uwzględniane.

5. Ujęcie wyborcy w spisie wyborców sporządzanym przez konsula będzie możliwe na podstawie wniosku wyborcy wniesionego do 5. dnia przed dniem wyborów, tj. do dnia 10 października 2023 r. Wniosek można złożyć:

- przez dedykowaną usługę elektroniczną e-Wybory
- lub na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem (czyli złożonym osobiście w urzędzie konsularnym, albo dostarczonym listownie)

■ lub na adres poczty elektronicznej konsula jako odwzorowanie cyfrowe wniosku opatrzonego własnoręcznym podpisem (czyli mail do konsula z załączonym skanem lub zdjęciem pisemnego wniosku opatrzonego własnoręcznym podpisem).

1. W odróżnieniu od poprzednich głosowań, nie ma możliwości ustnego złożenia wniosku o ujęcie w spisie przez telefon.

Wniosek o ujęcie w spisie musi zawierać:

- nazwisko i imię (imiona)
- numer ewidencyjny PESEL
- numer ważnego polskiego paszportu albo dowodu osobistego
- adres pobytu wyborcy za granicą
- dane kontaktowe w zakresie adresu poczty elektronicznej lub numeru telefonu komórkowego.

2. W obwodach za granicą, poza wyborcami ujętymi na wniosek w spisie wyborców sporządzanym przez właściwego terytorialnie konsula, będą mogli zgłoszyć także wyborcy na podstawie okazanego w dniu wyborów zaświadczenia o prawie do głosowania, wydanego przez urząd miasta lub gminy zamieszkania albo przez konsula, w przypadku wcześniejszego zgłoszenia do spisu prowadzonego za granicą.

3. Wszelkie informacje ważne dla wyborców za granicą będą sukcesywnie publikowane na stronie konsulatu, FB i TT. Informacje na temat wyborów są również dostępne na stronie Państwowej Komisji Wyborczej.

Jubileusz 30-lecia – podsumowanie

24 czerwca 2023 roku Szkoła Polska im. Tadeusza Chciuka-Celta w Monachium obchodziła swoje 30-lecie. Honorowy patronat nad uroczystością objął Konsulat Generalny RP w Monachium wraz z Ośrodkiem Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą. Patronat medialny sprawował polonijny dwumiesięcznik *Moje Miasto*. Uroczystości z udziałem uczniów, wychowawców, rodziców i zaproszonych gości odbyły się w szkole przy Schererplatz na Pasingu.

Jubileusz uświetnili swoją obecnością: Konsul Generalny RP w Monachium Jan M. Malkiewicz, pierwszy kierownik Punktu Konsultacyjnego w Monachium Jadwiga Suchocka, dyrektor Szkoły Polskiej im. F. Chopina w Remseck Edyta Mitka-Matejko, dyrektor Szkoły Przedmiotów Ojczystych im. J. Pawła II Maryla Majchrzak oraz były kierownik Punktu Konsultacyjnego w Monachium Anita Lidzbarska.

Uroczystość rozpoczęła się wystąpieniami dyrektora szkoły Anny Rejnin, konsula generalnego Jana Malkiewicza oraz Bogumiły Tretter.

Odczytano też życzenia z Polski od dyrektora ORPEG Justyny Kalisz.

Uczniowie klas starszych przygotowali imponujący program słowno-muzyczny zakończony odtańczonym na szkolnym boisku polonezem, zaś młodsze dzieci śpiewem ubarwiały uroczystość. Pogoda dopisała, bawiono się i biesiadowano, był czas na wspomnienia i snucie planów.

Przygotowanie i sprawne przeprowadzenie jubileuszowych obchodów to zasługa dyrektora szkoły Anny Rejnin, Grona Pedagogicznego, Rady Rodziców pod przewodnictwem

Piotra Czyszczenia, Trójek Klasowych, rodziców, a także sponsorów. Nie można zapomnieć o pomocy i osobistym wsparciu konsula generalnego Jana Malkiewicza oraz medialnym zabezpieczeniu imprezy przez czasopismo *Moje Miasto*, z profesjonalną fotorelacją Grzegorza Spisli.

Ogromne uznanie należy się uczennicom i uczniom, którzy tworzą Polską Szkołę im. Tadeusza Chciuka-Celta w Monachium, wygrywają językowe i historyczne olimpiady, aktywnie uczestnicząc w licznych konkursach. To oni, swoją obecnością i pracowitością, od 30 lat nadają tej szkole wyjątkowy charakter. Bez nich tego wspaniałego Jubileuszu by nie było!

Opr. MM
(źródło: Marzena Żylińska)

XIX Olimpiada Języka Polskiego w Niemczech

– w drodze do Wielkiego Finału

Tradycyjnie już uczniowie Szkoły Polskiej im. Tadeusza Chciuka-Celta w Monachium wzięli udział w Olimpiadzie Języka Polskiego w Niemczech. Konkurs powstał z inicjatywy Ambasady RP w Berlinie i przeprowadzany jest w Konsulatach Generalnych RP w Republice Federalnej Niemiec.

Struktura konkursu

Konkurs odbywa się w dwóch grupach wiekowych i ma charakter dwuetapowy. Najpierw uczestnicy startują w swoich szkołach (I etap), później rywalizacja odbywa się na poziomie międzyszkolnym danego okręgu konsularnego (II etap). Dla młodszych uczniów jest to już koniec konkursu, natomiast najlepsi uczestnicy drugiego etapu z grupy starszej przystępują do wielkiego finału, który ponownie – po przerwie covidowej – odbędzie się w Polsce. Według wstępnych ustaleń Komitetu Organizacyjnego Olimpiady, ostatni etap konkursu odbędzie się prawdopodobnie jesienią (29.09–3.10).

Jednocześnie Komitet Organizacyjny zarekomendował zorganizowanie uroczystych podsumowań XIX edycji na dzień 18 czerwca

2023 roku. Tego to dnia najlepsi uczestnicy (w obu kategoriach) spotkali się w polskiej ambasadzie w Berlinie oraz w konsulatach w Hamburgu, Kolonii i Monachium.

W Monachium

Na uroczyste rozdanie dyplomów i upominków Konsul Generalny RP w Monachium Jan Malkiewicz zaprosił nie tylko młodych olimpijczyków, ale również ich rodziny oraz nauczycieli zaangażowanych w przeprowadzanie Olimpiady na terenie monachijskiego okręgu konsularnego (zdjęcie).

Spotkanie w konsulacie miało uroczysty i podniosły charakter. Odczytano list Ambasadora RP w RFN Dariusza Pawłosa, wysoko oceniającego wysiłki środowisk edukacyjnych z różnych części Niemiec na rzecz rozpowszechniania idei Olimpiady. Ważne słowa padły ze strony konsula generalnego Jana M.

Malkiewicza o staraniach podejmowanych w kierunku popularyzacji na terenie Bawarii nauki języka polskiego, a także wiedzy o polskiej tradycji, kulturze i historii.

Niezwykle serdeczna atmosfera spotkania w polskiej placówce konsularnej z pewnością umocni więzy młodzieży polonijnej z Ojczyzną, owocując w przyszłości np. studiami w Polsce, pracą, a nawet powrotami.

Finałiści

Do wielkiego finału XIX Olimpiady Języka Polskiego w Niemczech zakwalifikowało się 30 osób z terenu całych Niemiec. Poniżej finaliści z okręgu Monachium:

- Lena Osadowska (uczennica Katarzyny Sobolewskiej, Szkoła Przedmiotów Ojczystych im. Jana Pawła II w Monachium)
 - Karolina Rogala (uczennica Anity Lidzbarskiej, Szkoła Europejska w Monachium)
 - Maja Władzińska (uczennica Teresy Kubach, Szkoła Polska przy Konsulacie Generalnym RP w Monachium z siedzibą w Norymberdze)
- oraz uczennice Szkoły Polskiej przy Konsulacie Generalnym RP w Monachium:
- Sara Baranowicz (uczennica Anny Rejnin)
 - Gabriela Jasińska (uczennica Bogumiły Tretter)

Serdeczne gratulacje dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców!

Zaproszenie

Olimpiada Języka Polskiego w Niemczech objęta jest patronatem Ambasadora RP w RFN. Ambasador Dariusz Pawłoś, wraz z Komitetem Organizacyjnym i osobami wspierającymi projekt, zaprasza zainteresowanych uczniów do udziału w jubileuszowej dwudziestej edycji Olimpiady, w nowym roku szkolnym 2023/2024.

Bogumiła Tretter

Mama i córka ze szkoły w Remseck

Laureatkami konkursu „Być Polakiem”

„Moje Miasto” od lat patronuje medialnie konkursowi „Być Polakiem”, którego 14. edycja zakończyła się 2 sierpnia 2023 r. na Zamku Królewskim w Warszawie. Wśród laureatów

znalazły się dwie reprezentantki Szkoły Polskiej im. Fryderyka Chopina przy Konsulacie Generalnym RP w Monachium z siedzibą w Remseck – **Monika Bujak**, nauczycielka języka polskiego

Monika Bujak

– nauczycielka języka polskiego i wiedzy o Polsce, I miejsce za scenariusz lekcji

W kategorii nauczycielskiej zadanie polegało na opracowaniu nowatorskiego scenariusza lekcji. Scenariusz lekcji w ramach konkursu, a właściwie jego zarys, powstał pierwotnie jedynie z przysłowiowej potrzeby chwili. W Polskiej Szkole w Remseck dzieci przygotowywały się do karnawału, a ja pomyślałam, że przy okazji zabawy w takt skocznej muzyki, można byłoby przygotować lekcję gramatyki. I tak powstał scenariusz lekcji pt. „Językowe rewolucje w karnawałowej kuchni”. Zajęcia zostały przygotowane jako lekcja pokazowa zarówno dla klas młodszych, jak i starszych. Następnym krokiem było już tylko przesłanie scenariusza na podany adres konkursu i oczekiwanie na werdykt. Pod koniec maja pojawiła się niezwykle informacja, mój scenariusz lekcji podobał się na

tytuł członkom jury, iż zupełnie niespodziewanie uplasowałam się na I miejscu. W ramach nagrody zostałam zaproszona na trzydniowy pobyt w Warszawie wraz z galą w Zamku Królewskim. Dodatkowo otrzymałam liczne nagrody rzeczowe oraz nagrodę pieniężną. Dziękuję organizatorom konkursu „Być Polakiem” za wspaniałe przeżycia i tak piękne doświadczenie dumy narodowej, która towarzyszyła mi na gali w Zamku Królewskim. Zachęcam gorąco wszystkich nauczycieli oraz uczniów do spróbowania swoich sił w konkursie, bo naprawdę warto. Tegoroczna edycja konkursu pokazała, że w naszym monachijskim okręgu konsularnym mamy wiele talentów, ponieważ prócz mnie, laureatką została także pani Agnieszka Bizoń z Polskiej Szkoły w Monachium.

Hanna Bujak – uczennica klasy 6, laureatka konkursu na pracę literacką

Startowałam w kategorii dzieci od 10 do 13 lat. Moim zadaniem było napisanie pracy pt. „Jaką przygodę przeżyłam w Polsce lub chciałabym przeżyć w Polsce”. Jako główną nagrodę dla uczestników w grupie uczniów zorganizowano wycieczkę śladami Kopernika, przelot do Polski oraz zaproszenie na galę w Zamku Królewskim.

Trasa wycieczki rozpoczynała się w warszawskim Planetarium, a po obiedzie udaliśmy się do Torunia. W mieście Kopernika i pierników punktem obowiązkowym było

„Muzeum Piernika” oraz warsztaty wypieku pierników. Wieczorem wyjeżdżaliśmy już do Malborka.

Zamek Krzyżacki w Malborku wywarł na mnie duże wrażenie, a jego architektura okazała się niesamowita. Jako następny punkt wycieczki wybrano Frombork. Tam mogliśmy uczestniczyć w przepięknym koncercie organowym, a potem zwiedzaliśmy zamek. Najwspanialsze było to, że z okien naszego hotelu rozpościerał się widok na Bałtyk. Na trasie naszej podróży był także Gietrzwałd, gdzie uczestniczyliśmy w Mszy Świętej, a później udaliśmy się do Olsztyna.

Mazury, a przede wszystkim tamtejsza przyroda i wspaniałe krajobrazy urzekły mnie niesamowicie, zwłaszcza że po raz pierwszy zawiatałam w ten rejon Polski. Z uwagi na moje zainteresowania sportem, najbardziej podobało mi się na spływie kajakowym. Spływ po rzece Krutyni liczył siedem kilometrów i wymagał od nas niezwyklej koncentracji i wysiłku. Mimo zmęczenia i przemoczenia była

i wiedzy o Polsce, która zajęła pierwsze miejsce za scenariusz lekcji: „Kuchenne rewolucje w karnawałowej kuchni”; oraz jej córka, **Hanna Bujak**, uczennica klasy 6, laureatka konkursu na pracę literacką.

Gratulujemy, zamieszczając poniżej fragmenty relacji z tego wydarzenia autorstwa obu Laureatek. Skróty pochodzą od redakcji. Zachęcamy do lektury całości na Fb *Moje Miasto* i na stronie Polskiej Szkoły w Remseck. Zdjęcia: M. Bujak, PAI.

Redakcja

Monika i Hanna Bujak

to wspaniała przygoda. Z Mazur udaliśmy się do Pułtuska, gdzie zostaliśmy przywitani salutem armatnim i zwiedziliśmy największy rynek świata. Wieczorem wracaliśmy już do Warszawy, gdzie znów zostaliśmy zakwaterowani na Bielanach.

W dniu wyjścia na galę wszyscy byli elegancy, chłopcy w garniturach, dziewczęta w pięknych sukniach z włosami pokreconymi w hollywoodzkie loki lub misternie wyprostowanymi. Wczesnym rankiem, tuż po śniadaniu, udaliśmy się jeszcze na zwiedzanie Sejmu. Mogłam tam poczuć się jak prawdziwa polanka, a później o godzinie czternastej została zaplanowana gala w Zamku Królewskim.

Ceremonię wręczenia nagród poprowadzili Krzysztof Ziemięć i Agnieszka Mosór, którzy w towarzystwie orkiestry wojskowej i występu polskiego zespołu wokalnego z Kanady zapowiadali wszystkich laureatów konkursu. Dodatkowo galę zaszczycili wyjątkowi przedstawiciele Polonii, w tym Pani Anna Maria Anders, córka generała Andersa i obecna ambasador RP we Włoszech.

Dziękuję organizatorom za ten wspaniały spędzony czas, poznanie moich polskich rówieśników z całego świata oraz niezwykłe przeżycia, przygody, których tak naprawdę się nie spodziewałam. Nie oczekiwałam również tego, że ten niezwykle tydzień sprawi, że duma z Bycia Polakiem jeszcze głębiej zagości w moim sercu.

FELIETON

Zwykły człowiek

Bogdan Żurek

Nie ukrywam, że życie „po tamtej stronie” interesuje mnie coraz bardziej. Zresztą zawsze mnie interesowało, ale ostatnio szczególnie. Zauważyłem bowiem, że wokół mnie robi się pustawo. Gdy rozsypujący się ze starości kalendarzyk z adresami chciałem przepisać, to kupiony, nowiutki, wylądował w koszu, bo przepisywać nie było kogo. Te kilka adresów znam na pamięć, zaś cała reszta przeprowadziła się do „krajiny wiecznych łowów”. Niezbity to dowód, że „biorą”, a – jak mawiał mój nieodżałowany Ojczulek – „jak zauważysz, że biorą z twojej półki, to porządkuj papiery!”

No to się zabrałem za porządki. Zaczęłem od mowy pogrzebowej, by głupot nad moją trumną nie gadano. Nie śmieciejcie się! Często byłem proszony jako uznany w środowisku piewca, o pożegnanie zmarłego. Od razu trafiałem na schody. Nieboszczyk, niby powszechnie znany, szanowany, a nikt nic konkretnego o nim nie wiedział. Pozostawało jedyne źródło – wdowa! Wzdzwania do świeżo upieczonej wdowy z pytaniami o szczegóły to dopiero

było wyzwanie. Kiedy i gdzie się urodził, co ukończył, jaki medal i za co dostał, od kiedy... itd. Bywało więc różnie. Jedna załamana, inna wyluzowana, bo nareszcie! Jedna wiedziała wszystko, drugiej dopiero wtedy oczy się otwierały ze zdziwienia, że tak słabo znała męża. Nie bez kozery mówi się przecież: „Dopiero ci się oczy otworzą, jak mi się zamkną!”. Chcąc więc oszczędzić tego całego zamieszania po moim zejściu, napisałem mowę pogrzebową o sobie. Małżonka wie, pod którą zakładką w komputerze jest schowana. Jak ja „kopnę” to ona „kliknie” i problem z głowy.

Kolejnym krokiem było znalezienie miejsca. Kiedyś byłem przekonany, że powinienem spocząć w alei radiowców z Radia Wolna Europa. Jest taka na Cmentarzu Północnym (Nordfriedhof) w Monachium, z całkiem niemałą gromadką koleżanek i kolegów z czasów wspólnej walki z komunistyczną propagandą. Mijały lata, Polska stała się otworem, a tam cała masa znanych mi solidarnościowców, którym nie dane

było doczekać starości. Wśród nich Jasiu powieszony przez ubecję na stoczniowym płocie. Właśnie na sopockim cmentarzu, przy Jasiu, z którym byliśmy blisko, zamarzyło mi się. Potem było jeszcze rozsypianie prochów z mola i cichy cmentarzyk przyklasztorny, aż w końcu śp. Ojczulek się zdenerwował i we śnie polecił mi skończyć z tym wałęsaniem się po świecie, nakazując powrót do korzeni. Tym to sposobem wylądowałem na cmentarzu w moich rodzinnych Bartoszczykach, wśród Rodziców, Dziadków, krewnych i całej masy znajomych z dzieciństwa i wczesnej młodości. Lepiej trafić nie mogłem. Kiedy? Teraz mi się nie spieszy. Korzystając z resztek nader ciekawego życia, czekam spokojnie, bo piękne miejsce zaklepane już mam.

Do redakcji nadszedł list:

W dniu 25 lipca na cmentarzu Ostfriedhof w Ludwigsburgu został pochowany członek polskiej wspólnoty katolickiej w Ludwigsburgu Mieczysław Lebedziejewski. Zmarł po długiej chorobie 14 lipca 2023 roku w wieku 80 lat. Był zwykłym mieszkańcem Ludwigsburga, w zasadzie niewartym uwagi, ale jego bardzo uczciwe, pogodne i przykładowe codzienne życie zasługuje na wyróżnienie, szczególnie teraz, kiedy wszystkie autorytety są burzone.

Umarł zwykły, uczciwy, nieznanymi mi człowiek i Jemu ten felieton poświęcam. Spoczywaj w pokoju, Mieczysławie!

FELIETON

LISTY Z BERDYCZOWA

Krzysztof Dobrecki

Lenin wiecznie żywy

Jest rok 2023. Tłumy ciemnoskórych emigrantów podpalają Paryż. Gwałcą Niemki na kąpieliskach Berlina, zalewają Londyn... Oddziały bandyckie „wagnerowców” przebijają kanał emigracyjny od „Rogu Afryki” do Libii. Tłumy azjatów kłębią się przy granicy Polski i Białorusi.

Lenin, wobec nieudanej próby podbicia Polski, postanowił zacząć „nową grę”.

Na posiedzeniu Rady Komisarzy Ludowych powiedział: „Towarzysze! Zaczniemy nową grę! Przeczuwał ją filozof i marzyciel Włodzimierz Sołowiow. Podniesiemy Azję przeciw Europie! Podniesiemy Hindusów,

Murzynów i Arabów przeciwko Anglii, Francji i Hiszpanii! Wzniciemy rewolucję kolorowych przeciwko białym ludom. Staniemy na czele ruchu i rękami żółtych, czarnych i brązowych towarzyszy obalimy stary świat. Musimy ze Wschodu czerpać siły dla naszego dzieła! Ogłosimy «świętą wojnę» przeciwko Anglii, tej twierdzy kapitalizmu i odwiecznego ładu. Miliard uciemiężonych ludzi stanie w naszych szeregach!”

Zwołano Kongres III Międzynarodówki.

W wielkiej sali tronowej Kremla wśród rosyjskich i zachodnioeuropejskich delegatów przewijały się turbany Hindusów, Afgańczyków, Arabów, czerwone fezy Turków i Persów, jedwabne czapki Chińczyków. Lśniły hebanowe twarze Murzynów z USA i Sudanu, ziemi Zulusów.

Pewni sukcesu organizatorzy Kongresu na jego emblemacie umieścili mapę globu z czerwonymi symbolami sierpa i młota. Oczami wyobraźni widzieli ruscy komuniści, jak czarne hordy mieszkańców Afryki wdzierają się do Europy od południa, pozostawiając po sobie zgłiszczona i pobojowiska.

Przewodniczący Komitetu Wykonawczego Kominternu Gieorgij Zinowiew mówił: „Można z całym zaufaniem powiedzieć: już za rok zapomnimy, że Europa musiała walczyć o komunizm, ponieważ za rok cała Europa będzie komunistyczna. A walka o komunizm przeniesie się do Ameryki, a może też do Azji i innych stron świata”.

W zachwycie i entuzjazmie ogłoszono konkurs na nową siedzibę III Międzynarodówki, która miała być jednocześnie pomnikiem tej organizacji. Konkurs wygrał Władimir Tatlin. Zaprojektował on złożoną z ruchomych obręczy 800 metrową rzeźbę. We wnętrzu tego monstrum mieścić się miał wieżowiec – siedziba Kominternu. Projekt nie doczekał się realizacji. Podobno ze względu na koszty.

A może ktoś się dopatrzył w rzeźbie kształtów Wieży Babel i, pomny jej końca, postanowił, na *wsiaki słuczaj*, nie realizować ambitnego przedsięwzięcia.

Nie powiodła się wówczas i światowa rewolucja. Jej planów jednak nie zniszczono. Zostały zachowane w archiwum na „lepszą okazję”.

Rosja nie zapomina...

15 MIEDZY- NARODOWY FESTIWAL FILMOWY NNW

GDYNIA **N**
27-30.09.2023 **W**

Międzynarodowy Festiwal Filmowy NNW odbędzie się w Gdyni w dniach 27-30 września 2023 roku. Zaplanowano ponad 200 wydarzeń, w tym ponad 100 pokazów filmów dokumentalnych i fabularnych osadzonych w historii najnowszej, opowiadających o różnych drogach do wolności, zarówno narodów jak i jednostek. Wstęp na wszystkie pokazy filmowe, wystawy, panele i wydarzenia specjalne jest bezpłatny.

Narodowe Czytanie w Monachium

Sobota 09.09.2023 od 11:00 do 16:00

Organizatorzy:
Monachijski Szczep Czarna Trzynastka
i Konsulat Generalny RP w Monachium
Prinzregentenstraße 7, 80538 München

Republika Mołdawii – Burgundia Wschodu

Powiedzenie „Polska od morza do morza” jest tylko zwrotem literackim, mającym wyrazić dawną potęgę Polski. Granice państwa nie sięgały nigdy od Bałtyku aż do brzegów Morza Czarnego. Nasz kraj miał dostęp do tego ważnego węzła komunikacyjnego w średniowieczu przez Mołdawię, która uznała zwierzchnictwo Polski. Za panowania Jagiellonów, w latach 1387–1485, obszary Gospodarstwa Mołdawskiego były lennem Polski, czyli Polska miała pożytek z tych ziem w zamian za wsparcie militarne przeciwko Węgrom i Turkom.

Największego zasięgu terytorialnego i rozkwitu kultury Mołdawia zaznała za rządów hospodara Stefana III Wielkiego (Stefan cel Mare 1433–1504). Po jego śmierci popadła w zależność od Turcji pozostając do XIX wieku lennem Imperium Osmańskiego. W 1812 roku południowa oraz wschodnia część kraju, tzw. Besarabia, została przyłączona do Rosji i poddana rusyfikacji. W XX w. Mołdawia stała się jedną z republik związkowych ZSRR. Był to tragiczny okres w historii tego narodu, ponieważ, aby przyspieszyć kolektywizację ziemi, Rosjanie stosowali masowy terror – np. w ciągu jednej nocy, w lipcu 1949 roku,

wywieźli na Syberię blisko 40 tysięcy bogatych rolników, ziemian i kupców. Do 1951 r. do radzieckich gułagów trafiło przeszło 100 tys. Mołdawian, w tym tysiące dzieci. Czterdzieści lat później Mołdawia odzyskała niepodległość. Obecnie jest to, obok Albanii, jedno z najbiedniejszych państw europejskich, dlatego setki tysięcy obywateli z tej ok. trzymilionowej społeczności opuszczają swoją ojczyznę i szukają pracy oraz lepszego życia za granicą. Mimo biedy Mołdawia to piękny kraj wart odwiedzenia, szczególnie przez tych, którzy nie lubią tłoczenia się z innymi turystami.

Winnice i winiarnie

Mołdawskie tradycje winiarskie liczą sobie już ponad 2 tys. lat. Kraj ten należy do największych producentów wina na świecie, a tutejsze winnice zdobywają światowe nagrody. Dzieje się tak, ponieważ Mołdawia leży na tej samej szerokości geograficznej co Burgundia i jest obdarzona jednymi z najlepszych gleb w Europie. Urodzajne czarnoziemy zajmują aż 80 proc. jej powierzchni.

Obecnie na tym terenie działa ponad 140 bardzo nowoczesnych winiarni produkujących na eksport. Do najsłynniejszych należą: Purcari, Cricova oraz Kvint (przednie koniaki). Królują w nich szczepy caberent sauvignon oraz merlot. Do popularnych win regionu należą: Incantare Chardonnay i Chateau Vartel. Ja natomiast uwielbiam tamtejsze wino lodowe. Kto tych win popróbował, tego nie usatysfakcjonuje już grzane wino z jarmarku bożonarodzeniowego.

Ciekawostką jest, że w piwnicach winiarni Milestii Mici znajduje się największa na świecie kolekcja win, ponad 1,5 miliona butelek leżakuje w 55-kilometrowych podziemnych chodnikach powstałych podczas wydobycia wapienia. Również Cricova słynie ze swoich dojrzewalni win i jest obiektem wycieczek turystów z całego świata. Korytarze wykute w skale mają łącznie ponad 120 km długości i są jedną z największych atrakcji Mołdawii. Prawie wszyscy szefowie europejskich państw biesiadowali w tych podziemiach, a prezydent

Jolanta
Helena
Stranzenbach

Putin świętował tam swoje pięćdziesiąte urodziny. Mówi się, że jak Jurij Gagarin popił w nich z towarzyszami, to dopiero po dwóch dniach odnaleziono go w tym skalnym labiryncie.

Do wszystkich atrakcji turystycznych w promieniu 50 km od stolicy – Kiszyniowa – można dotrzeć bez problemu taksówką lub marsrutką. To dogodne dla turystów, szczególnie, że główne szosy są utrzymane w doskonałym stanie, gdyż Amerykanie wyremontowali je 4–5 lat temu. Boczne zaś, dla odmiany, to istny motocross. Większość dróg jest obsadzona drzewami orzecha włoskiego. Te aleje są bardzo urokliwe i dają zarobek wiejskim kobietom. Dwa miesiące przy żniwach orzechowych zapewniają im dochód na resztę roku. Niewielka Mołdawia zajmuje 5. miejsce na liście światowych eksporterów orzechów.

Smaki Moldovy

Historia Mołdawii odzwierciedla się w jej kuchni. Potrawy takie jak musaka, dżem z płatków róży czy faszerowane liście winogron, to efekt starogreckich i tureckich wpływów. Z rosyjskiego stołu trafiły natomiast marynowane grzyby, kwaśna śmietana dodawana do każdej prawie potrawy oraz owca bryndza. Z Rumunii dotarły sarmale (podobne do naszych gołąbków). Mamałygę można jeść podczas każdego posiłku. Zapewne klient niemieckich supermarketów w Mołdawii wpadnie w zachwyt nad doskonałym smakiem wielu produktów. Pozna prawdziwy smak owoców czy warzyw, z którym nic nie może się równać. Nawet jeżeli ma etykietę „Bio”.

Naddniestrze

Mołdawianie są w większości wyznania prawosławnego i mówią po rosyjsku oraz rumuńsku. Ludzie są bardzo życzliwi, nie lubią jedynie swoich sąsiadów – Ukraińców. Oczekiwali od nich wsparcia wielokrotnie, ale daremnie, np. w 1991 roku, kiedy część dawnej Mołdawskiej Autonomicznej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej leżąca na wschodnim brzegu Dniestru oddzieliła się od kraju i ogłosiła niezależność jako Naddniestrzańską Republikę Mołdawską (Transnistrię). Tamtejsi mieszkańcy wciąż płacą symboliczną cenę za prąd i gaz (w przeliczeniu 5 eurocentów za metr sześcienny), gdyż Rosja dostarcza do tej separatystycznej republiki energię za darmo. W tym rejonie warto zwiedzić farmę jesiotrów i białuchy arktycznej. Z udoju tych trzymetrowych ryb otrzymuje się czarny kawior.

Mimo że już wielokrotnie byłam w Mołdawii, za każdym razem odkrywam w niej nowe, wspaniałe miejsca i wyszukane specjalności oraz delektuję się wybornymi winami. Wizyty w Burgundii Wschodu kończę interesującym przejazdem nocnym pociągiem z Kiszyniowa do Bukaresztu.

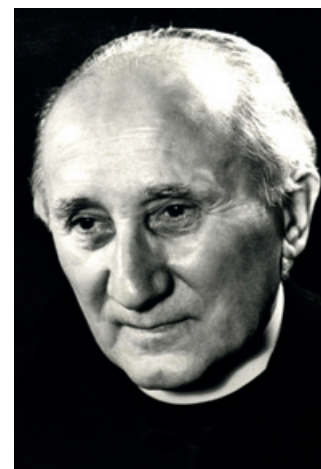

ROMANO GUARDINI – sługa boży

W bieżącym roku mija 55 lat od śmierci Romano Guardiniego i 105 lat od wydania książki „Duch liturgii”, która wywarła doniosły wpływ na ruch liturgiczny. Niewielu Polonusów wie, że właśnie w Monachium w uniwersyteckim kościele św. Ludwika (Leopoldstrasse) znajduje się grób tego wybitnego teologa i filozofa religii, publicysty, genialnego wychowawcy młodzieży, pioniera ruchu liturgicznego i odnowy liturgii, a przede wszystkim szlachetnego, świętego człowieka. Jego proces beatyfikacyjny zainicjował kard. Reinhard Marx uroczystą Eucharystią w katedrze monachijskiej 17 grudnia 2017 roku.

Drogi życia

R. Guardini urodził się 17.02.1885 roku w Weronie. Jego ojciec był Włochem, matka Niemką z południowego Tyrolu. W 1886 roku ojciec przeprowadził się z całą rodziną do Moguncji, gdzie był konsulem generalnym Włoch. Gdy po jego śmierci rodzina wróciła do Włoch, Romano zdecydował się pozostać w Niemczech. Po gimnazjum w Moguncji przez dwa semestry studiował w Tybindze chemię, kolejne dwa semestry ekonomię polityczną w Monachium, by w końcu przenieść się do Berlina dla studiowania medycyny. Żaden z kierunków nie przynosił mu pełnego zadowolenia. W Berlinie przeżywał głęboki kryzys wewnętrzny, także kryzys wiary. W tym trudnym okresie niezadowolony z siebie, a nawet depresyjny, zmagał o wiarę, szukania swego miejsca w społeczeństwie, powoli rodzi się w Guardinim powołanie do kapłaństwa. Przed wstąpieniem do Seminarium Duchownego w Moguncji (1908) studiował teologię najpierw we Fryburgu Bryzgowijskim, potem w Tybindze. Święcenia kapłańskie przyjął 28 maja 1910 roku z rąk biskupa Georga Kirsteina w Moguncji. W ciągu sześciu kolejnych lat był wikariuszem na siedmiu różnych placówkach duszpasterskich. Że nie była to droga usłana różami, świadczy jego wspomnienie o proboszczu z St. Emmeran w Moguncji, że ten „pomylił go jako wikariusza ze sługą do posyłek”. W tym czasie kontynuował studia teologiczne w Tybindze, uwieńczone tytułem doktora teologii na podstawie rozprawy: „Nauka św. Bonawentury o odkupieniu” (1915). W 1921 roku zostaje mianowany docentem przy Wydziale Teologicznym w Bonn, gdzie habilitował się z dogmatyki katolickiej. W 1923 roku Guardini obejmuje przy Uniwersytecie Berlińskim katedrę filozofii religii i katolickiego światopoglądu będąc równocześnie profesorem Wydziału Teologii Katolickiej na Uniwersytecie we Wrocławiu. Wykłady berlińskie Guardiniego cieszyły się niezwykłym powodzeniem. Kierował tą katedrą przez 15 lat (1923–1939). Ożywiona działalność naukowa i duszpasterska Guardiniego była nie na rękę hitlerowcom. W 1939 roku nacjonalistyczny reżim odebrał mu katedrę i zabronił wykładów. W 1943 roku władze zmusiły go do opuszczenia stolicy. Ostatnie lata wojny spędził u swego przyjaciela Josefa Weigera w Mooshausen (Allgäu). Zaraz po wojnie, jesienią 1945 roku, został

powołany na Uniwersytet w Tybindze, a potem w 1948 roku na Uniwersytet Ludwiga Maksymiliana do Monachium, gdzie pracował do 1964 roku.

R. Guardini zakończył pracowite, poświęcone Bogu w bliźnich, życie 1 października 1968 roku, mając 83 lata, w monachijskim szpitalu, przy ostatnim *Amen* modlitwy różańcowej, odmawianej przez zebranych przy łożu przyjaciół. Jego ostatnie z trudem wypowiedziane słowa, to: „Niespokojne jest nasze serce, dopóki nie spocznie w Tobie, Panie!” Te znane słowa św. Augustyna przyjaciele umieścili na pośmiertnym obrazku wraz z prostym, nie uwzględniającym żadnych tytułów i odznaczeń, sformułowaniem wyrażającym jak w soczewce prawdę i treść jego życia: „Romano Guardini – Sługa Pana”.

R. Guardini był bardzo skromnym człowiekiem, stronil od pochwał. Zapewne nie poparłby przedsięwzięć zmierzających do jego beatyfikacji. Beatyfikacja służy jednak nie tyle konkretnej osobie, ile bardziej nam, członkom „walczącego” o zbawienie Kościoła. W kulcie Guardiniego, prosząc go o wstawiennictwo, można by uwzględnić takie aspekty jego osobowości: charyzmatyczne talenty, umiejętność przewyżniania negatywnych obciążeń (jak np. depresji), cierpliwość w znoszeniu cierpień, wierność w przyjaźni, umiłowanie liturgii i Eucharystii, namiętność w szukaniu i przekazaniu prawdy, głębia i klarowność nauczania słowem i piórem, prostolinijność w czasie obłędnej nacjonalistycznej ideologii.

Wychowawca młodzieży

Jednym z obszarów niezwykle zróżnicowanej i przebogatej działalności Guardiniego była praca duszpasterska wśród młodzieży. Wiedząc, że młodzież pozostawiona sama sobie ograniczy się tylko do anarchistycznego buntu i wyzywania, wykorzystuje jej zapal i ukryty potencjał miłości do prawdy i dobra. Otacza ją troskliwą opieką, ukazując w Kościele możliwości pełnego rozwoju. Nawiązuje kontakt ze stowarzyszeniem młodzieży katolickiej *Quickborn*, którego duchowym centrum był zamek Rothenfels nad Menem niedaleko Moguncji. Najpierw był doradcą Quickborn, a od 1924 roku formalnym

Ks. dr hab. Jerzy Grześkowiak

kierownikiem. Dla formacji młodzieży wykorzystuje zwłaszcza okres wakacji. Zwraca młodemu uwagę na konieczność samokształcenia i na równowagę między autorytetem a wolnością w „twórczym posłuszeństwie” sumienia. Fundament jego pedagogiki stanowi pojęcie osoby (wychowawcy i wychowanka), która swą godność i wolność czerpie z zakodowanego w niej „obrazu Bożego”. Wychowanie ma pomóc rozwinąć nie tylko uzdolnienia każdej osoby służące dobru świata, lecz także ukształtować swoje sumienie i relacje do Boga.

Na zamku Rothenfels w żarze młodzieńczej pobożności rodziły się i wykonywały także nowe formy liturgiczne, czerpiące z duchowych głębin wiary i tradycji, ale mające odniesienie do codziennej egzystencji. W środowisku Guardiniego znana jest spora ilość konwersji na katolicyzm. Studenci „Białej Róży” swą walkę z narodowym socjalizmem uzasadniali również jego tekstami. Pracy z młodzieżą został Guardini wierny do końca. Bo choć miał już 70 lat i więcej, w każdą niedzielę celebrował Mszę św. i głosił kazanie dla młodzieży w kościele akademickim św. Ludwika w Monachium. Kościół i plac były zawsze przepełnione. Nie zliczę, ileż to razy przy różnych okazjach pracy duszpasterskiej w monachijskich parafiach i w klinikach słuchałem pełnych zachwyty opowieści przedstawicieli starszej generacji o jego fantastycznych wykładach, referatach w uniwersytecie i porywających kazaniach w kościele św. Ludwika. Tajemnica wpływu Guardiniego tkwi w tym, że wierny tradycji Kościoła był zawsze ogromnie współczesny. Znał dobrze swoją epokę. Odczuwał potrzeby duchowe swego pokolenia, zwłaszcza marzenia, tęsknoty i wizje młodych. Znał ich niepokoje i widział ich szamotaninę się w bezowocnym poszukiwaniu prawdy. Nie bez powodu nazwano go „mistrzem intuicji psychologicznej”. Starał się poznać człowieka i to, co w nim tkwi, czego szuka, co przeżywa i co go boli. To „otwarcie na człowieka” zbliżało go do młodych, a oni otwierali mu serca, bo wyculi w nim „kogoś swojego”, usobienie zrealizowanej własnej tęsknoty. Poznali w tym starszym bracie wizerunek tego, kim sami pragnęli być. A drugi powód jego popularności i skuteczności zabiegów apostołskich to fakt, że Guardini nigdy nie oddzielał kierownictwa od miłości. Jego metoda wychowawcza była realizacją przekonania: „W wychowaniu skuteczność zapewnia w pierwszym rzędzie osobowość wychowawcy, po drugie to, co czyni, a dopiero na trzecim miejscu, to, co mówi”. Max Scheller nazwał go trafnie „wielkim niemieckim pedagogiem chrześcijańskim”.

Więcej o Guardinim zob.: J. Grześkowiak, *Posłowie. Sługa Boży Romano Guardini*, w: *Romano Guardini, Znaki święte, Paulinianum, Jasna Góra 2022*, s. 141-206.

Tego nie pamiętają najstarsi wielbiciele jazzu w Monachium. 24 czerwca na tej samej scenie podczas jednego wieczoru spotkali się legendarny pianista Kuba Stankiewicz i Grupa Wołosi, słynąca z wybuchowej energii i wirtuozowskiej improwizacji. Trudno więc się dziwić, że prawie półtysięczna widownia wręcz oszalała z zachwytu. Owacjom, wiwatom i bisom nie było końca, a pokoncertowymi wrażeniami dzielono się do późnej nocy.

KUBA STANKIEWICZ od lat reprezentuje klasyczny jazz, fascynując publiczność na całym świecie swoją niepowtarzalną sztuką fortepianową. Jest mistrzem fortepianu jazzowego. Jego grę cechuje romantyczny liryzm i doskonała harmonia. Jego muzyka to rozkosz dla każdego fana jazzu.

GRUPA WOŁOSI znana jest z zapierających dech w piersiach występów. Z mieszanką tradycyjnych polskich brzmień, klasyki i jazzu tworzą wyjątkowy zespół, który sprawia, że każdy koncert jest niezapomnianym przeżyciem.

Zorganizowany przez Konsulat Generalny RP w Monachium koncert odbył się 24 czerwca 2023 roku w Theater Leo 17 w ramach Festiwalu Munich Meets Jazz from Poland. Koncertowi towarzyszyła wystawa plakatu (potrwa do końca roku), udostępniona przez Fundację Popularyzacji Muzyki Jazzowej EuroJAZZ, z wciąż aktualnym hasłem JAZZ NOT WAR. O najwyższy poziom imprezy, obok artystów, zadbali sponsorzy: OrlenDE i Kabanosy TARCZYŃSKI – najlepsze, bo polskie. Wstęp był wolny!

Opł. Bogdan Żurek, zdj. Dariusz Piasecki

XX LAT Towarzystwa Niemiecko-Polskiego w Bayreuth

Założone 12 listopada 2003 r. Towarzystwo Niemiecko-Polskie w Bayreuth świętuje swoje 20. urodziny i z tej okazji organizuje dwie muzyczne imprezy oraz wykład.

Ponieważ ta lokalna rocznica zbiega się z 550. rocznicą urodzin Mikołaja Kopernika, zaplanowany wykład odbędzie się na temat życia i dorobku Mikołaja Kopernika oraz recepcji jego postaci w Polsce. Wykład zostanie zaprezentowany przez zaprzyjaźnione z nami Towarzystwo Polsko-Niemieckie w Toruniu. Zarówno ten wykład, jak również następujący po nim koncert, zaplanowane są na sobotę, 25 listopada – na ten dzień, od godz. 16.30, zapraszamy do Iwalewahauss przy Wölfelstr. 2 w Bayreuth wszystkich, którzy są związani z TNP w Bayreuth. Zaplanowana jest obecność konsula generalnego w Monachium, Jana M. Malkiewicza i nadburmistrza miasta Bayreuth, Thomasa Ebersbergera. Klasyczne i popularne utwory muzyczne Europy Środkowej i Ukrainy zaprezentuje publiczności czworo artystów muzyków z Koszalina – GEBO Quartett, w tym znana już w naszych kręgach od wielu lat pianistka koncertowa Olga Kowalczyk. Po koncercie zapraszamy na przyjęcie i ciekawe rozmowy między zaproszonymi gośćmi, artystami oraz członkami naszego Towarzystwa.

Innym, wcześniejszym, punktem programu obchodów 20-lecia TNP w Bayreuth będzie występ zespołu baletowego z Krakowa – Cracovia Danza, który zaprezentuje tańce różnorodnych narodów Europy w formie balu na barokowym dworze markrabiny Wilhelminy w Bayreuth. Ten „bal” odbędzie się we wtorek 7 listopada o godz. 18.00 w pomieszczeniach gminy ewangelickiej przy Richard-Wagner-Str. 24. W programie zarówno GEBO Quartett, jak i Cracovia Danza, nie zabraknie też akcentów ukraińskich – ze względu na wieloletnie kontakty kulturalne polsko-ukraińskie, a także obecną wojnę na Ukrainie.

Od założenia w listopadzie 2003 r. do chwili obecnej zrealizowaliśmy ponad 50 większych imprez, takich jak imprezy okolicznościowe dotyczące ważnych wydarzeń historycznych i osób, literackie wieczory autorskie, wieczory z poezją, wystawy, pokazy filmów a do tego 10 koncertów (instrumentalnych i śpiewaczych). Naszymi gośćmi byli nie tylko mieszkańcy i osobistości ze świata kultury i polityki w Bayreuth, lecz także przedstawiciele polskiej dyplomacji – dwóch polskich ambasadorów oraz kolejni konsulowie z Monachium. W realizacji naszego programu zawsze możemy liczyć na współpracę stałych i wypróbowanych partnerów – najróżniejszych instytucji i organizacji w Bayreuth, w tym fundacji, które finansowo pomagają nam w realizacji planów.

Stałym punktem naszych corocznych programów są różnorodne wykłady (56) oraz zwiedzanie obiektów historycznych i turystyczne wycieczki w okolice Bayreuth. Dzięki temu, że posiadamy autentyczną i głęboką wiedzę o Polsce, zrealizowaliśmy dziewięć nietuzinkowych wycieczek turystycznych w różne rejony Polski. Tradycyjnie już jesteśmy gośćmi na corocznych obchodach rocznicy wyzwolenia KL Flossenbürg.

Co roku bierzemy udział w festynie Bürgerfest w Bayreuth, a także co dwa lata w Neudrossenfeld. Razem z grupą Internationaler Zirkel każdej jesieni organizujemy Weinfest, a na początku roku kulinarne przyjęcie dla mieszkańców Bayreuth, na którym mogą oni zapoznać się ze smakami różnych narodów i kultur.

Patrząc na ten dorobek 20 lat istnienia, można bez przesady powiedzieć, że TNP jest niejako ambasadorem Polski w Górnej Frankonii.

Stowarzyszeniem kieruje charyzmatyczna prezes – Barbara Sabarth, odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi za wybitną działalność na rzecz Polski.

W skład zarządu wchodzi ponadto: Nicolai Teufel – wiceprezes, Patrick Gensler – skarbnik, Eckhard Sabarth – sekretarz, Helga Reinhard – członek Zarządu, Marcin Niakas – odpowiedzialny za strony internetowe, na które serdecznie zapraszamy!

www.dpg-bayreuth.de; www.facebook.com/DPGBayreuth

Zarząd TNP w Bayreuth

Sporne pomniki w Polsce

Polski Sejm uchwalił 1 kwietnia 2016 r. ustawę o zakazie propagowania komunizmu, m.in. w postaci pomników. Na jej mocy z przestrzeni publicznej mają być usunięte symbole propagujące reżim komunistyczny. Niechlubne relikty przeszłości od tego czasu są w kraju likwidowane, m.in. 5 sierpnia 2023 r. usunięto ostatni z sowieckich monumentów w Szczecinie. Jednak w Polsce zostało jeszcze ok. 30 tego typu budowli.

Problemem jest, że nie wszystkie samorządy są chętne do usuwania z przestrzeni publicznej niechlubnych relikwów przeszłości. Przykładem jest Olsztyn, gdzie w samym sercu miasta wciąż stoi sporny monument. Jest to dzieło Xawerego Dunikowskiego, ze względu na kształt nazywane przez mieszkańców „szubienicami”. Poza postacią czerwonoarmisty ze sztandarem, na pomniku wykuto sierp i młot oraz sceny walki. Pomnik stawiał w 1954 r. wojewoda Mieczysław Moczar (właściwie Mykoła Demko, agent GRU) jako Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej, symbol podboju tych ziem. Aby wzmocnić jego wymowę, plac, na którym stoi, nazwano wówczas imieniem „Armii Czerwonej”, a biegnącą z tyłu pomnika ulicę – „ul. 22 Stycznia” (dla upamiętnienia dnia wkroczenia Armii Czerwonej do miasta).

Usunięciu pomnika z centrum Olsztyna sprzeciwia się od lat prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz, twierdząc, że nie propaguje on już komunizmu. W 1993 roku zmieniono

WSA w Warszawie (choć to nie wstrzymuje decyzji wojewody nakazującą rozbiórkę pomnika w trybie natychmiastowym).

Aby zmobilizować prezydenta do rozbiórki „szubienic”, dyrektor IPN dr Karol Nawrocki zorganizował 22 lipca 2023 r. pod spornym monumentem konferencję prasową, z udziałem m.in. wojewody warmińsko-mazurskiego. Dr Nawrocki przypomniał w wystąpieniu, że po zakończeniu działań wojennych w samym Olsztynie zniszczono 1040 budynków, czyli 36 proc. zabudowy, a także 50 proc. Starego Miasta; że Sowieci dokonali grabieży elektrowni, gazowni, szpitali, rabowali dobra kultury i podpalali budynki. – Ten pomnik symbolizuje pogardę dla ofiar, a gloryfikuje zbrodniarzy ze Związku Radzieckiego i musi zniknąć – mówił. Spór o pomnik – dla jednych „hańby”, dla innych chwala – trwa, a „szubienice” wciąż stoją w centrum miasta i straszą, dosłownie i symbolicznie. Pomnik wygląda bowiem fatalnie, wielokrotnie był oblewany czerwona farbą,

TERESA
KACZOROWSKA

– dziennikarka, prozaiak, poetka, dr nauk humanistycznych z zakresu historii, animatorka kultury. Publikuje w prasie polskiej i polonijnej, wygłasza odczyty na konferencjach naukowych. Jest autorką kilkunastu książek związanych z dziedzictwem narodowym, w tym o losach polskiej emigracji. Wydała też siedem zbiorów poezji. Wielokrotnie nagradzana i odznaczana, m. in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski „Polonia Restituta” oraz Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

IPN zaakceptował propozycję ciechanowskiego ratusza zmiany inskrypcji na tym pomniku na: „PAMIĘCI MIESZKAŃCÓW ZIEMI CIECHANOWSKIEJ POLEGŁYCH I POMORDOWANYCH W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ”.

Taki napis pojawi się na pomniku, który ma przejść wkrótce... remonte. Miasto pozyskało na to środki finansowe z budżetu woj. mazowieckiego (ponad 92 tys. zł). Decyzja o renowacji pomnika zbulwersowała jednak część mieszkańców miasta, szczególnie

bowiem jego nazwę na pomnik Wyzwolenia Ziemi Warmińskiej i Mazurskiej, usunięto z niego sierp i młot oraz inne zakazane symbole totalitaryzmu komunistycznego, ponadto 19 maja 1993 r. wpisano go do rejestru zabytków. Jednak dla większości mieszkańców Olsztyna skucie z pomnika sierpa i młota nie zmieniło jego wymowy i nadal kojarzy się on z narzuconym przez Sowieców totalitaryzmem. W tej sytuacji wojewoda warmińsko-mazurski Artur Chojecki, po zasięgnięciu opinii IPN, wydał 23 stycznia 2023 r. decyzję o natychmiastowym usunięciu olsztyńskich „szubienic”. To jednak nie zmobilizowało władza miasta do przestrzegania polskiego prawa. Prezydent Piotr Grzymowicz składał odwołania (m.in. do ministra kultury, który podtrzymał decyzję wojewody), zwlekał (mimo iż „szubienice” zostały 21 września 2022 r. wykreślone z rejestru zabytków) i w maju odwołał się do

dewastowany, ostatnio go ogrodzono, bo jest też w złym stanie technicznym i może zacząć się rozpadać.

Podobne kontrowersje budzi w Ciechanowie od wielu lat pomnik WALKA MĘCZENSTWO ZWYCIĘSTWO 1935–1945, przedstawiający orła giganta. Został odsłonięty 17 stycznia 1988 r., a zbudowano go ze środków społecznych oraz woj. ciechanowskiego i miasta. Pomnik jest nie lubiany przez mieszkańców, opuszczony, nazywany wzdornie „ptacą”. Też stoi w centrum miasta, przy ul. 17 Stycznia (dniu „wyzwolenia” przez Armię Czerwoną), a jego autorem jest inny znany rzeźbiarz, Henryk Wróblewski. Jest tak samo zaniedbany i w fatalnym stanie technicznym. Od kilku lat organizacje patriotyczne także zabiegają o jego usunięcie i też bezskutecznie. Jednak w tym przypadku, w maju 2023 r.,

rodziny Żołnierzy Wyklętych oraz osób represjonowanych po 1944 r. przez komunistów. Podjęły one walkę. – Historii nie można wygumkować, nie można zmienić daty i zmienić wszystko. My pamiętamy – mówiła w Polskim Radiu 24 Teresa Marchwicka-Grabowska ze Stowarzyszenia Historycznego Mazowsza Północnego.

Z kolei Jadwiga Płodziszewska, przewodnicząca Społecznego Komitetu Rodzin Poległych Żołnierzy NSZ i NZW z Oddziału „Rojka”, domaga się nie tylko likwidacji spornego pomnika, ale zabiega o upamiętnienie miejsca znajdującego się naprzeciw (istniał tam niemiecki obóz pracy, a później obóz przejściowy NKWD, skąd polskich patriotów deportowano w głąb Rosji) oraz o utworzenie w Ciechanowie Izby Pamięci w byłym budynku Urzędu Bezpieczeństwa.

Kim jestem?

„Skąd pochodzę, kto jest moją matką, kto moim ojcem, co stało się z moim bratem, gdzie się urodziłem” – takie to pytania zadał mi Jan Gruchalski, kiedy to po dwóch latach poszukiwań, w październiku 2022 roku, zapukałem do drzwi jego mieszkania w Jastrowiu. Prawie nic nie wiedział o swojej przeszłości, a ja wiedziałem tylko tyle, że urodził się jako ostatni z około 200 niemowląt pracownic przymusowych w „baraku śmierci” w Burgkirchen an der Alz. Ale zaczniemy od początku.

Kilkuletni Janek Gruchalski w Bad Aibling (ok. 1950 r.)

O eksterminacji niemowląt w „barakach śmierci”, oficjalnie zwanymi ośrodkami położniczo-opiekuńczymi dla robotnic przymusowych, pisaliśmy na łamach Mojego Miasta parokrotnie. Pod koniec wojny, w kwietniu 1945 roku, w baraku w Burgkirchen an der Alz znajdowało się przypuszczalnie jeszcze około 40 nowo narodzonych dzieci, a także kilka brzemiennych kobiet. 2 maja 1945 roku z samego ranka Niemcy kazali wszystkim opuścić ośrodek. Zaczęli zacierać ślady swoich zbrodni i palić dokumenty. Około południa oprawcy zniknęli. Późnym wieczorem polska pracownica przymusowa urodziła syna Jana i nie wiemy nawet, czy ktoś pomógł jej przy porodzie. Miała wtedy 19 lat i od 1941 roku przymusowo pracowała w niedalekim Ensding. Dzień później, 3 maja, do Burgkirchen an der Alz wkroczyli Amerykanie, otaczając dzieci i matki opieką.

Na podstawie amerykańskich dokumentów z centralnego archiwum w Bad Arolsen udało się zrekonstruować dalszy los Janka. Na początku sierpnia 1945 roku matka, która nie była w stanie utrzymać dziecka, oddała je do niemieckiej rodziny zastępczej. Sama przeniosła się do Wasserburga, gdzie znalazła pracę. Regularnie połowę swojej wypłaty przysyłała na utrzymanie dziecka. Ojciec Jana, również Polak, pracownik przymusowy,

Jan Gruchalski przy pomniku, w miejscu swojego urodzenia (2023)

zniknął po wojnie bez śladu. W czerwcu 1948 roku Międzynarodowa Organizacja Uchodźców IRO (ang. *International Refugee Organization*), w wyniku przeprowadzonej kontroli rodziny zastępczej, skierowała Janka do domu dziecka w miejscowości Prien am Chiemsee.

Po zakończeniu działań wojennych na terenie powojennych Niemiec pozostało wiele sierot. W 1948 roku ponad 4000 dzieci zostało przekazanych pod opieką IRO i rozmieszczonych w 13 ośrodkach. Celem tych placówek, oprócz opieki, wychowania i nauczania, było odnalezienie rodziców, członków rodzin oraz zorganizowanie powrotu do kraju rodzinnego. Ośrodki te przyjmowały również dzieci matek, które nie były w stanie je wychować. Jednym z takich był ośrodek w Bad Aibling. W grudniu 1948 roku przebywało w nim 352 dzieci z Prien, Wartenberg, Aglasterhausen oraz Markt Indersdorf. Najwięcej, bo 152 z nich, urodziły Polki. Wśród nich był Janek.

W ramach repatriacji pięcioletniego Janka w czerwcu 1950 roku przewieziono do Polski, gdzie znalazł opiekę w domu dziecka w Jastrowiu. Tam zdobył wykształcenie i zawód. Całe życie pracował w transporcie, dowożąc materiały na różne budowy. Założył rodzinę, doczekał się potomstwa, a jego pasją stało się wędkarstwo. Cały czas gnębiła go przeszłość, a właściwie niewiedza na jej temat. W rozmowie z nim okazało się, że ma jeszcze gdzieś w Niemczech przyrodniego brata o imieniu Franc – to wszystko, co o nim wiedział.

Udało mi się, z zachowanych akt i kontaktów z miejscowymi historykami, odtworzyć losy brata. Otóż matka Jana w 1948 roku zaszła ponownie w ciążę i zaraz po porodzie oddała drugiego syna pod opiekę IRO, która

przekazała dziecko niemieckiej rodzinie zastępczej w miejscowości Einharting. Urzędnik podczas kontroli zanotował:

Rodzina jest bardzo miła i opiekuńcza, jednak bardzo biedna i dziecko nie będzie miało tam bezpiecznej przyszłości. Matka nalega, by przekazać Franca również do Bad Aibling i połączyć przyrodnych braci.

Z dalszych akt wynika, że ze względu na panujące przepisy i brak statusu uchodźcy było to niemożliwe. Franc pozostał więc w niemieckiej rodzinie zastępczej, która, mając trójkę własnych dzieci, troskliwie go wychowywała. Ukończył szkołę zawodową, pracował – podobnie jak przyrodni brat w Polsce – w firmie transportowej. Założył rodzinę i wychował czwórkę dzieci. Jego pasją była muzyka. Grą na różnych instrumentach poprawiał domowy budżet. Zmarł w 2018 roku, nie wiedząc o istnieniu mieszkającego w Polsce brata Jana.

Jan wraz z synem i synową postanowili odwiedzić miejsca przeszłości. Do przyjazdu doszło w lipcu 2023 roku. Dopiero teraz 78-letni Jan Gruchalski mógł zobaczyć miejsce, w którym przyszedł na świat, spędził pierwsze lata życia, mógł spotkać się z potomkami rodziny zastępczej. Nawiązał też kontakt z synem swego przyrodniego brata Franca, z którym nigdy się nie spotkał. Po zapaleniu świec i złożeniu kwiatów długo stał przy jego grobie w głębokiej zadumie.

Skutki okrucieństwa hitlerowskich Niemiec, nieznaną przeszłość ofiar i związana z tym trauma, odczuwa do dzisiaj wiele polskich rodzin. Los opisanych tu braci podzieliło bowiem wiele dzieci polskich pracowników przymusowych, którym nie było dane doznać matczynej miłości i ciepła rodzinnego.

Andrzej Białas

Powrót Richarda Wagnera na scenę Opery Leśnej w Sopocie po prawie 80 latach przebiegł bez wielkiej pompy, ale w pogodnej atmosferze. Podczas pierwszego Baltic Opera Festival w Gdańsku i Sopocie, od 14 do 17 lipca 2023 r., pokazano dwie skrajnie różne produkcje muzyczne: operetkę Karola Szymanowskiego „Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69” oraz „Latającego Holendra” Wagnera.

BAYREUTH PÓŁNOCY OŻYŁO

Bohaterki „Loterii na mężów...”
(© Baltic Opera Festival,
Krzysztof Mystkowski KFP)

Loteria dla starych panien

Spektakl otwierający Festival, czyli „Loterię na mężów...” w reżyserii Marcina Sławińskiego zaprezentował goszczący w Gdańsku zespół Opery Krakowskiej. Akcja operetki rozgrywa się w Stanach Zjednoczonych, a temat – poszukiwanie partnera życiowego – jest wciąż aktualny. Wojciech Tomczyk wzbogacił przeszło stuletnie libretto Juliana Krzewińskiego-Maszyńskiego o współczesne dialogi. Wśród bohaterów są Sherlock Holmes i Herkules Poirot, pojawia się też cytat z filmu „Forrest Gump”: „Życie jest jak pudełko czekoladek”.

Zbiorowymi bohaterami są członkinie Klubu Starych Panien i panowie należący do Klubu Wesołych Wdowców. Jak łatwo się domyślić, stare panny gotowe są zmienić swój status, natomiast wdowcy wolą cieszyć się wolnością. Ale operetka kończy się szczęśliwie, dwie zakochane pary łączą się bez pomocy tytułowej loterii, która okazuje się sprytnym oszustwem.

Obok doświadczonych śpiewaków, jak Magdalena Barylak i Tomasz Kuk, na scenie Opery Bałtyckiej w Gdańsku wystąpili młodzi adepci i absolwenci Akademii Operowej przy

Teatrze Wielkim w Warszawie. Śpiewakom towarzyszyła orkiestra pod batutą dyrektora artystycznego Opery Krakowskiej, Piotra Sułkowskiego. Publiczność, zarówno polska, jak i zagraniczna, bawiła się tego wieczoru znakomicie.

„Leśny” Holender

„Latający Holender” Richarda Wagnera jest opracowaniem skandynawskiej legendy o żeglarzu-wiecznym tułaczem (tytułowy Holender). Co siedem lat schodzi on na ląd, aby znaleźć kobietę, która byłaby mu wierna aż do śmierci. Pewnej burzliwej nocy spotyka kapitana norweskiego statku Dalanda, który, skuszony bogactwem Holendra, obiecuje mu za żonę swoją córkę, Sentę. Ta dobrze zna historię nieszczęśnika i marzy o tym, że to właśnie ona uwolni go od klątwy. Senta i Holender zakochują się w sobie. Ale dziewczynę kocha też młody myśliwy Eric, który próbuje ją odzyskać. Holender staje się przypadkowym świadkiem ich dramatycznej rozmowy i wyciąga z niej fałszywe wnioski. Myśląc, że znów został zdradzony, powraca na okręt. Dziewczyna skacze z klifu do morza, w ślad za odpływającym statkiem, który tonie. Po chwili nad

Andrzej Dobber jako Holender.
(© Baltic Opera Festival,
Krzysztof Mystkowski KFP)

Jolanta Łada-Zielke

powierzchnią wburzonego morza pojawiają się sylwetki Holendra i Senty w czułym objęciu. Operę kończy promienny akord D-Dur, symbolizujący wybawienie głównego bohatera.

„Holendra...” wystawiono wykorzystując naturalną scenerię Opery Leśnej. Oczom widzów ukazał się wrak statku, na tle ciemnej ściany lasu, rozświetlanej raz po raz dyskretnymi błyskami, to znów wiązkami ostrzejszego światła. Wszystko to potęgowało nastrój tajemniczości. Holender wyłonił się z lasu wraz z grupą tancerzy. Jego biały frak kontrastował z ubogimi strojami marynarzy i prządek. Wizerunek Holendra, w który wpatruje się Senta, to naturalnej wielkości biała, szmaciana kukła. Na końcu bohaterka przecina sobie gardło nożem i zastyga jak posąg, podtrzymywana przez troje tancerzy ze świty Holendra. Reżyserzy nie zaznaczyli wyraźnie wątku wyzwolenia bohatera przez miłość, co mnie trochę rozczarowało; jest to bowiem ważny motyw w twórczości Wagnera.

Orkiestra Opery Bałtyckiej pod batutą Marka Janowskiego imitowała z narastającym impetem odgłosy burzy, a fragmenty liryczne wykonywała z dużą dozą ciepła. Na scenie wystąpili soliści polscy i niemieccy. Najlepiej wypadł tenor Dominik Sutowicz jako Sternik, który wzruszająco zinterpretował arię „Mit Gewitter und Sturm aus fernem Meer”. Andrzej Dobber (Holender) czarował głębokim basem, brzmiałym szlachetnie we fragmentach lirycznych, a dramatycznie w tych, w których jego bohater żalił się na swój tułaczy los. Świetne wokalnie i aktorsko były Richarda Merbeth jako Senta i Małgorzata Walewska jako Mary. Franz Havlata w roli Dalanda pojawił się na scenie jako starzec na wózku inwalidzkim, któremu siły i witalność przywraca wizja bogactwa przyszłego zięcia.

Chór Opery Bałtyckiej miał problemy z niemiecką wymową, choć prządkę śpiewały wyraźniej niż marynarze w trzecim akcie. Polskim widzom to nie przeszkadzało, bo czytali wyświetlane tłumaczenie. Ale jeśli Opera Leśna ma znów przyciągać wagnerianów z całego świata, chór powinien popracować nad dykcją. Trzeba też lepiej przygotować polską publiczność do odbioru dzieł Wagnera. Kompozytor chciał, aby jego dramaty muzyczne odbierać jako całość i nie okłaskiwać poszczególnych części. Tymczasem publiczność Opery Leśnej przyjęła gorącymi braćmi uwerturę, oraz duet Senty i Holendra w drugim akcie. Z drugiej strony taka reakcja świadczy o tym, że Polacy nie demonizują Wagnera i potrafią go dobrze przyjąć, mimo historycznych obciążań. Wielka w tym zasługa Tomasza Koniecznego.

Czekamy na kolejne edycje Baltic Opera Festival.

Świętujemy nasz jubileusz

przy okazji każdego koncertu

Rozmowa
Jadwigi Zabierskiej
z Marcinem Klejdyszem,
założycielem
i niegdysiejszym
koncertmistrzem,
a dziś managerem
Orkiestry Akademii
Beethovenowskiej,
o dwudziestoletniej
historii zespołu
i aktualnych projektach.

Marcin Klejdysz (Foto: Marek Jędra)

J.Z.: W sierpniu 2003 r. pojechaliście do Bayreuth jako Orkiestra Kameralna Akademii Muzycznej w Krakowie z utworami: „Serenada na smyczki” Mieczysława Karłowicza i „Divertimento” Marka Stachowskiego, ówczesnego rektora Waszej uczelni. Zagraлиście je na rozpoczęcie 53. Festival junger Künstler Bayreuth oraz w Petrikirche w Kulmbach. Jak wspominasz tamten okres?

M.K.: Jechaliśmy do Bayreuth szczęśliwi, że jeszcze przed ukończeniem studiów możemy wykonywać ambitną muzykę. Intendentka Festiwalu Młodych Arystów, doktor Sissy Thammer nawiązała w tej sprawie kontakt z ówczesnymi władzami uczelni. Byłem wtedy studentem czwartego roku i pełniłem funkcję koncertmistrza Orkiestry Symfonicznej Akademii Muzycznej. Zlecono mi zebranie kameralnego składu na ten wyjazd i poprowadzenie z nim prób. Publiczność w Niemczech odebrała nasze występy przychylnie, a recenzje w lokalnej prasie były pozytywne.

J.Z.: Później staliście się filarem Festiwalowej Orkiestry Młodzieżowej, która przygotowała I Symfonię Gustawa Mahlera pod batutą Pedro Halftera. Ty zostałeś koncertmistrzem tego zespołu.

M.K.: Przesłuchujący nas pedagogzy zgodnie orzekli, że zespół z Krakowa będzie trzonem tej ponad stuosobowej orkiestry, wykonującej I Symfonię Mahlera. Była to wielka nobilitacja, ale i odpowiedzialność, zwłaszcza dla mnie jako koncertmistrza, bo wcześniej nie wykonywałem tej symfonii. Zagraлиśmy z nią trzy koncerty, w Bayreuth, Berlinie i w Gerze.

J.Z.: Jak przebiegała Wasza dalsza kariera?

M.K.: W październiku 2003 roku pojechaliśmy na koncert do Berlina, gdzie zagraлиśmy z okazji święta Zjednoczenia Niemiec. Jeszcze

w Bayreuth poznałem niemiecką publicystkę Marie Luise Weinberger z Berlina, która zaprosiła nas do uświetnienia uroczystości rozdania nagród Quadriga ufundowanych przez Werkstatt Deutschland Verein. Niemieccy melomani bardzo interesowali się muzyką polską, co zachęciło mnie do promowania jej za granicą. W styczniu 2005 r. zorganizowaliśmy koncert dedykowany pani Elżbiecie Pendereckiej i za jej radą zmieniliśmy nazwę na Orkiestra Akademii Beethovenowskiej. Po raz pierwszy wystąpiliśmy pod tą nazwą na IX Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warszawie. Później braliśmy udział w najważniejszych festiwalach muzycznych na świecie.

J.Z.: Istotny obszar Waszej działalności to muzyka filmowa. Nagrywaliście między innymi ścieżkę dźwiękową do serialu „Czas honoru”.

M.K.: Od tego serialu zaczęła się nasza przygoda z muzyką filmową, zresztą kompozytor tej ścieżki – Bartosz Chajdecki – też grał w naszej orkiestrze. Dziś występujemy na największym Festiwalu Muzyki Filmowej na świecie, który odbywa się w Krakowie. Całe Hollywood i cały Londyn zjeżdża wtedy do nas. Nagrywamy dla Lucas Studio, Marvel Studio, Warner Bros, dla platformy Netflix, HBO, oraz dla krajowych producentów jak Monolith Films i Universal Polska. Ostatnio dostaliśmy zaproszenie do Emiratów Arabskich na wykonanie muzyki z całej tetralogii „Władca Pierścieni”.

J.Z.: Dlaczego nie doszło do waszego koncertu jubileuszowego w Bayreuth, który mieliście zagrać na początku sierpnia?

M.K.: Nie znaleźliśmy w Polsce sponsora ani nie otrzymaliśmy dotacji z Ministerstwa Kultury. Wiele razy słyszałem od samorządowców i decydentów w sprawach kultury, że świetnie sobie radzimy, więc na pewno nie potrzebujemy pomocy. Może sprawiamy takie wrażenie, bo gramy od 50 do 120 koncertów rocznie. Ale do dziś nie mamy stałego źródła finansowania. O wiele łatwiej rozmawia mi się na tematy finansowe z zagranicznymi partnerami. W Polsce otrzymujemy dotacje incydentalne, jak na projekt „Jeszcze polska muzyka”, w ramach którego prezentujemy zapomnianych polskich kompozytorów: Wojciecha Alberta Sowińskiego, Ignacego Dobrzyńskiego, Miłosza Magina lub Romana Palestera.

J.Z.: Ale mimo to świętujecie jubileusz 20-lecia?

M.K.: Nasze obecne logo nawiązuje do dwudziestolecia istnienia orkiestry, ale obchodzimy tę rocznicę przy okazji każdego koncertu. Najbliższe dwa zagramy z pianistą Lang Langiem i z Piotrem Beczałą. Spływają też do nas nagrody za płyty, ostatnio za „Dorati: Der Kunder”, którą nagraliśmy pod dyktando Martina Fischera-Dieskau z Tomaszem Koniecznym, Michaelem Schade i Rachel Frenkel. Mamy więc sporo okazji do świętowania. A w Bayreuth zagramy być może z okazji naszego 25-lecia.

J.Z.: Dziękuję za rozmowę.

Orkiestra Akademii Beethovenowskiej (OAB)

to jeden z najwybitniejszych zespołów symfonicznych młodego pokolenia, złożony ze studentów i absolwentów Akademii Muzycznej w Krakowie, Hochschule für Musik und Darstellende Kunst w Stuttgarcie, Hochschule für Musik w Karlsruhe, Royal Music Conservatoire w Brukseli, Conservatoire International de Musique w Paryżu i Universität für Musik und darstellende Kunst w Grazu. Zespół rozpoczął działalność w 2003 roku na 53. Festival junger Künstler Bayreuth. W 2005 roku, za sprawą Elżbiety Pendereckiej, OAB zadebiutowała podczas IX Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warszawie. Oprócz muzyki wysokiej zespół wykonuje muzykę rozrywkową i filmową.

Orkiestra Akademii Beethovenowskiej w Krakowie
(Foto: Bruno Fidrych, © Beethoven Academy Orchestra)

Jednolity system patentowy w Europie

- perspektywa przyszłości czy teraźniejszość?

Po wieloletnich negocjacjach pomiędzy krajami członkowskimi Unii Europejskiej podpisano porozumienie w sprawie utworzenia Jednolitego Sądu Patentowego, który rozpoczął swoją pracę w dniu 1 czerwca 2023 roku.

Porozumienie zostało podpisane przez dwadzieścia cztery kraje, jednakże zostało ono dotychczas implementowane do siedemnastu systemów prawnych. Pozostałe państwa zdecydowały się na wdrożenie postanowień Umowy o Jednolitym Sądzie Patentowym w terminie późniejszym. Trzy kraje – Polska, Chorwacja oraz Hiszpania – nie przystąpiły do Umowy.

System Patentowy w Europie – tryby udzielenia patentu

Prawo patentowe, od podpisania pierwszej wersji Konwencji Paryskiej o ochronie własności przemysłowej w 1883 roku, ma charakter terytorialny. Oznacza to, że ochrona wynikająca z patentu rozciąga się tylko na terytorium kraju, na którym urząd patentowy udzielił prawa wyłącznego. Adekwatnie, jeżeli wynalazca chciałby uzyskać ochronę w dwunastu krajach, powinien złożyć wniosek o udzielenie patentu w każdym urzędzie patentowym wybranego państwa i w obowiązującym języku urzędowym. Ten tryb udzielenia patentu, nazywany trybem krajowym, jest czasochłonny i kosztowny. Z tego względu kraje sygnatariusze Konwencji Paryskiej zdecydowały się na ułatwienie procedury udzielania patentów poprzez stworzenie procedur międzynarodowych, które przyjęły postać trybów międzynarodowego oraz regionalnego.

Tryb międzynarodowego udzielenia patentu PCT (Patent Cooperation Treaty) umożliwia ułatwioną ochronę udzielenia patentu w wielu krajach (co najmniej w trzech, a maksymalnie we wszystkich krajach członkowskich Układu Waszyngtońskiego, których aktualnie jest 142). Zgłoszenie międzynarodowe jest kierowane do Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO), a następnie badane przez Europejski Urząd Patentowy lub odpowiedni krajowy urząd patentowy (pełniący rolę Międzynarodowego Organu Poszukiwań, *International Searching Authority – ISA*). Pośrednikiem w składaniu wniosków patentowych w Polsce jest Urząd Patentowy RP. W ramach procedury PCT, wnioskodawca otrzymuje wstępny raport ze stanu techniki, na podstawie którego może zdecydować, jak wysokie są szanse na udzielenie patentu i czy zabiegać o dalszą ochronę. Międzynarodowy tryb udzielenia patentu kończy się wraz z przesłaniem wniosku do odpowiedniego urzędu patentowego, który następnie jest procedowany w trybie krajowym. Układ PCT nie prowadzi więc do udzielenia jednolitego prawa wyłącznego na terenie wszystkich państw sygnatariuszy.

Przykładem trybu regionalnego udzielenia patentu jest patent europejski uzyskiwany poprzez Europejski Urząd Patentowy w Monachium (dalej „EUP”). Podstawą funkcjonowania tego trybu, a zarazem europejskiego systemu patentowego jest Europejska Konwencja Patentowa. W celu udzielenia patentu europejskiego, wynalazca składa wniosek do EUP wskazując kraje, w których chciałby ubiegać się o ochronę. EUP dokonuje pełnej analizy wynalazku pod względem przesłanek patentowalności (nowości, poziomu wynalazczego oraz przemysłowej stosowności), w przeciwieństwie do Międzynarodowego Organu Poszukiwań, który wydaje tylko raport ze stanu techniki. Należy szczególnie podkreślić, że patent europejski jest wiążącą patentów krajowych, które wymagają walidacji przez urzędy patentowe wybranych

MICHAŁ BARYCKI

– doktorant w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Max Planck Institut für Innovation und Wettbewerb w Monachium. Prace doktorską pisze z dziedziny prawa patentowego, badając ustawodawstwa Niemiec, Polski, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych oraz praktykę orzeczniczą Europejskiego Urzędu Patentowego. Do kręgu jego zainteresowań należy także prawo autorskie oraz prawo konkurencji. Autor publikacji naukowych w czasopiśmie polskich oraz zagranicznych.

państw. Wnioskodawca wybiera kraje podczas postępowania przed Europejskim Urzędem Patentowym. Po udzieleniu i walidacji patentu w kraju członkowskim, istnieje możliwość jego unieważnienia w ramach procedury opozycyjnej przed Europejskim Urzędem Patentowym lub w kraju członkowskim.

Patent o jednolitym skutku i Jednolity Sąd Patentowy

Wprowadzenie do porządku europejskiego Jednolitego Sądu Patentowego było związane z implementacją postanowień umowy o Patencie o jednolitym skutku (*Einheitspatent*). Jednolity Sąd Patentowy został powołany do rozpoznawania spraw o naruszenie patentu europejskiego oraz patentu o jednolitym skutku. Udzielenie patentu o jednolitym skutku przez Europejski Urząd Patentowy, powoduje uzyskanie ochrony we wszystkich krajach sygnatariuszach Umowy o Jednolitym Sądzie Patentowym. Aktualnie jest to siedemnaście państw, w których wnioskodawca może uzyskać ochronę. Jest to rozwiązanie unikalne w skali globalnej, ponieważ poprzez jedno zgłoszenie patentowe wnioskodawca uzyskuje automatycznie ochronę na terytorium wielu państw, bez konieczności walidacji patentu przez organy krajowe. Ten sposób uzyskania ochrony nie wyklucza pozostałych procedur udzielenia patentu w trybie krajowym, regionalnym czy międzynarodowym. Orzecznictwo Jednolitego Sądu Patentowego może przyczynić się do stworzenia jednolitych norm prawa patentowego (na przykład postanowień umownych), które dotychczas były domeną państw członkowskich. Jest to wielki krok w celu budowania jednolitego systemu prawnego w Europie, który mógłby pokrywać wybrane elementy prawa prywatnego, różniące się szczególnie państwami.

Pełne zharmonizowanie prawa w Europie jest niemożliwe z uwagi na długoletnie oraz odmienne tradycje prawnicze krajów europejskich. Jednakże dziedzina prawa patentowego, związana z transferem technologii i innowacji, powinna zachęcać do działań wspólnych w Unii Europejskiej. Przyczyni się to do polepszenia przepływu technologii na rynku wewnętrznym.

NKA-BÜROSERVICE UG

(haftungsbeschränkt)

Martin-Kollar-Str. 12, 81829 München
tel. 089-45672276, fax: 089-45672277, info@nka-bueroservice.com

POMAGAMY W:

- zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej tzw. Gewerbe
- poprowadzimy bieżącą księgowość
- wykonamy comiesięczne rozliczenia wypłat pracowników
- Kindergeld, Elterngeld i inne

Krystyna Borowska-Wünsch

ADWOKAT

Członek Izby Adwokackiej w Warszawie i Rechtsanwaltskammer w Monachium

- prawo cywilne, w tym rodzinne, spadkowe, prawo umów, dochodzenie roszczeń
- prawo pracy
- prawo karne
- wypadki drogowe
- obsługa podatkowa osób fizycznych i firm
- możliwość reprezentowania Państwa w Niemczech jak również stałego lub sporadycznego reprezentowania Państwa przed wszystkimi sądami i instytucjami w Polsce

Schulstr.10 (U-Bahn Rotkreuzplatz) · 80634 München

Tel. 089 13038628 · Fax 089 13038627 · Mobil 0172- 9959 216 · E-Mail: kbwuensch@t-online.de

ADWOKAT Olaf Groborz

Donnersbergerstraße 46, 80634 München; S-Bahn Donnersbergerbrücke U1 Rotkreuzplatz

0 89/13 95 83 72

0 89/13 95 83 73

olaf.groborz@gmx.de

- prawo karne i wykroczeń
- prawo pracy
- praco gospodarcze
- prawo ruchu drogowego
- Kindergeld

FACHANWÄLTIN für INSOLVENZRECHT

POMOC W ZAKRESIE

- upadłość (Insolvenz)
- restrukturyzacja firm
- mediacja z Finanzamt (np.kontrola, niejaśności podatkowe)
- pomoc w sytuacji zakazu prowadzenia firmy (tj. Gewerbeuntersagung)
- pozasadowa regulacja zadłużenia (z możliwością umorzenia do 50% długu)
- negocjacje z wierzycielami
- odzyskiwanie należności
- prawo bankowe

Carola Bertram
Fachanwältin für Insolvenzrecht

20 lat doświadczenia

Bergmannstr. 11, 80469 München
tel. 089 54 84 68 68, Fax: 089 54 84 6867
mail@kanzlei-bertram.de

po polsku w pon, wt. i czw. 9.00 - 14.00 lub 01777870921

ZA MŁODZI NA JUBILEUSZ!

Ale mimo to świętujemy.

*Dziękujemy naszym wszystkim klientom,
pracownikom oraz wszystkim naszym partnerom.
Bez Was bylibyśmy tylko stacją benzynową!*

www.star.de

ORLEN Deutschland GmbH, Kurt-Wagener-Str. 7, 25337 Elmshorn, Niemcy

20 lat ORLEN i star – dwie marki, jedna rocznica

Firma ORLEN Deutschland GmbH została założona w marcu 2003 roku. Jest w 100% spółką zależną polskiego koncernu multienergetycznego ORLEN S.A. i jest częścią międzynarodowej Grupy ORLEN. Od czasu założenia ORLEN Deutschland GmbH wiele się wydarzyło. Ponad 600 stacji benzynowych w całych Niemczech zdobi gwiazda lub orzeł ORLEN. W czerwcu 2023 r. w południowych Niemczech dołączyło do nich 17 automatycznych stacji benzynowych. ORLEN i star – to dwie marki, które cieszą się dużą popularnością przede wszystkim ze względu na właściwy stosunek ceny do jakości. Jednak ORLEN oferuje nie tylko wysokiej jakości paliwo w rozsądnych cenach, ale dzięki własnym markom star oferuje również korzystne kosztowo alternatywy dla produktów znanych marek – od oleju silnikowego po produkty higieniczne, przekąski i żywność.

Więcej niż
niedrogie tankowanie

Celem firmy ORLEN Deutschland jest maksymalne ułatwienie codziennej mobilności. W ORLEN najważniejsze jest rozpoznawanie zmieniających się potrzeb klientów i reagowanie na nie oraz bycie na bieżąco z nowymi, innowacyjnymi rozwiązaniami produktowymi i usługowymi. W 2010 roku ORLEN Deutschland jako pierwsza firma w branży wprowadziła na rynek nowe terminale kart do płatności bezkontaktowych. Dokonywanie płatności odbywające się wcześniej przy kasie, dziś działa bezpośrednio przy dystrybutorze, dzięki własnej aplikacji mobilnej tankstar.

Zrównoważone lepsze podróże:
Powering the future. Sustainably.

Jako koncern naftowy i energetyczny, firma ORLEN jest bardziej niż świadoma swojej odpowiedzialności wobec planety. Przedsiębiorstwo z siedzibą w Elmshorn (Szlezwik-Holsztyn) nieustannie pracuje nad wdrażaniem nowych, bardziej przyjaznych dla środowiska technologii i rozwiązań w zakresie mobilności. Od 2012 roku firma ORLEN wyposaża swoje stacje benzynowe w systemy paliwowe AdBlue, a we współpracy z partnerami w 2015 roku otworzyła pierwszą stację ładowania samochodów elektrycznych, natomiast w 2017 roku pierwszą stację tankowania wodorem. Co więcej, w dziedzinie e-mobilności firma

planuje do 2025 roku zbudować 868 własnych punktów ładowania (co odpowiada 434 ładowarkom) w istniejącej sieci stacji paliw, a także na stacjach ładowania u partnerów oraz w parkach ładowania. Ponadto, poza zaopatrzeniem w paliwo firma idzie nowymi drogami. Na przykład od 2022 r. wiele opakowań jednorazowych może być w pełni poddanych recyklingowi i kompostowaniu, a woda mineralna i napój jabłkowy Apfelschorle własnej marki star są sprzedawane w butelkach PET pochodzących z recyklingu. Celem całej międzynarodowej Grupy ORLEN do 2050 r. jest całkowita neutralność emisji dwutlenku węgla.

Uznawanie kwalifikacji zawodowych w Niemczech

Co to jest?

Jakie są tego korzyści?

Od kogo jest wymagane?

Poszukując pracy w Niemczech w swoim zawodzie można z różnych stron usłyszeć pytanie, na które sporo osób ma niestety negatywną odpowiedź: Haben Sie Anerkennung? – Czy ma Pan/Pani uznanie kwalifikacji zawodowych? O co chodzi z tym uznaniem i jak je uzyskać?

Niezależnie od tego, czy mieszkasz już w Niemczech, czy dopiero myślisz o wyjeździe, może Ci być potrzebne uznanie kwalifikacji, aby otrzymać konkretną posadę lub, po prostu, żeby polepszyć swoje szanse na rynku pracy.

Uznanie kwalifikacji – co to znaczy?

Uznanie kwalifikacji, mówiąc najprościej, to potwierdzenie polskich kwalifikacji zawodowych na potrzeby niemieckiego rynku pracy. I od razu trzeba też zaznaczyć, że nie jest to podstemplowanie dyplomu lub świadectwa przez jakiś urząd w Niemczech pieczęcią z napisem „Anerkennung”. Procedura uznawania polega na porównywaniu programów nauczania dla konkretnego zawodu polskiego i niemieckiego. Możliwość uznawania kwalifikacji jest efektem federalnej ustawy (BQFG) obowiązującej w Niemczech od 2012 roku. Warunkiem rozpoczęcia procedury uznania jest posiadanie dokumentu państwowego (dyplomu lub świadectwa) potwierdzającego ukończenie szkoły i nabycie konkretnego zawodu.

Jakie zawody wymagają uznania kwalifikacji?

Wśród zawodów funkcjonuje w Niemczech oficjalny podział na zawody regulowane i nieregulowane. Zawody regulowane to takie, których wykonywanie wymaga posiadania specjalnych kwalifikacji określonych przez przepisy prawa, które regulują dostęp do danego zawodu. Należą do nich zawody w służbie zdrowia, nauczycielskie i pedagogiczne, inżynierskie oraz rzemieślnicze na poziomie mistrza.

W przypadku zawodów nieregulowanych nie ma obowiązku przeprowadzania procedury uznania, jednakże zaleca się ją, ponieważ

ułatwia to znalezienie lepszej pracy i pozwala przyszłemu pracodawcy zorientować się w posiadanych przez danego kandydata kompetencjach. W praktyce oznacza to, że dostaje się szansę na pracę i wynagrodzenie zgodnie ze swoimi kwalifikacjami – tzn. na stanowisku fachowca lub specjalisty, a nie poniżej, czyli na stanowisku pomocnika.

Po pomyślnym przejściu procedury otrzymuje się z urzędu dokument potwierdzający uznanie kwalifikacji pozwalający na posługiwanie się konkretnym tytułem zawodowym. Poza tym jest to prawomocny dokument ważny do końca życia, niewymagający odnawiania lub aktualizacji. Jednak aby go otrzymać, trzeba poświęcić trochę czasu i środków, skompletować wymagane dokumenty i uzbroić się w cierpliwość. Pomimo tego, że cały proces uznania może się wydawać znużający i niełatwy, to w rezultacie jest jak najbardziej opłacalny i warto zadać sobie trud, aby go przejść.

Kto może wystąpić o uznanie i do jakiej instytucji należy się zwrócić?

Jeśli masz skończoną szkołę zawodową, policealną, technikum lub studia i chcesz pracować w wyuczonym zawodzie w Niemczech, to jak najbardziej jest to podstawą do rozpoczęcia procedury uznania. Udokumentowane doświadczenie zawodowe działa tu dodatkowo na korzyść.

W Niemczech nie ma jednego centralnego urzędu, który zajmowałby się rozpatrywaniem wniosków o uznanie kwalifikacji. To, do jakiej instytucji należy się zgłosić, zależy od zawodu i miejsca zamieszkania lub wykonywania pracy.

Gdzie szukać pomocy?

Bezpłatną poradę po polsku na temat procedury uznania w Niemczech można otrzymać od doradców projektu ProRecognition, realizowanego na zlecenie Federalnego Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych (BMBWF). Instytucją realizującą projekt ProRecognition jest Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie (AHK Polska).

W ramach bezpłatnego doradztwa Polacy otrzymują informacje, z jakim niemieckim zawodem referencyjnym mogą być porównane ich kwalifikacje, gdzie znajduje się właściwa instytucja do złożenia wniosku, jakie są wymagane dokumenty i opłaty za procedurę. ProRecognition to indywidualne doradztwo ułatwiające zrozumienie i przejście całej procedury w Niemczech oraz wsparcie wnioskodawców na drodze do uznania ich kwalifikacji.

Kontakt do doradcy:

**POLSKO-NIEMIECKA
IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA
PRORECOGNITION**

info@prorecognition.pl
www.prorecognition.pl

+48 572 703 061

JMBavaria
GmbH

JM Bavaria GmbH

Wehrstaudenstr. 1, 85757 Karlsfeld

Tel: +49 (0) 8166 9958585

dispo@jm-bavaria.de, info@jm-bavaria.de

www.jm-bavaria.de

LOGISTYKA · TRANSPORT TOWAROWY · TRANSPORT SPECJALNY

Szukamy ambitnych i zaangażowanych pracowników

**WYBORY
PARLAMENTARNE**

15 PAŹDZIERNIKA 2023
Komitet Wyborczy
Zjednoczonej Prawicy w Monachium
poszukuje osób chętnych
do pracy w Komisji Wyborczej,
jak też gotowych do pełnienia funkcji
Męża Zaufania.

Chętni mogą zgłosić swoje kandydatury
wyłącznie drogą mailową.
klubgpmonachium@gmail.com
lub wminkiewicz@hotmail.com

AGS
Agentur Grażyna Szkulcecka

Agencja obsługi firm

- księgowość
- rachunkowość
- tłumaczenia
- ubezpieczenia
- i inne konsultacje

Zapraszam!

Grażyna Szkulcecka (M.A.)

Herzog-Wilhelm-Str. 21
80331 München
Tel: 089 / 86 36 98 32
Fax: 089 / 97 89 51 24

Godziny otwarcia:

- wtorki 8.30 - 20.00
- środy 8.30 - 15.00
- czwartki 8.30 - 20.00
- piątki 8.30 - 15.00
- pierwsze soboty miesiąca 12.00 - 17.00
- Inne terminy po telefonicznym uzgodnieniu

Der Onlineshop
DIGITAL TV SHOP

telewizja na kartę HDTV
CANAL+ z POLSATEM

Polskie programy bez umowy i abonamentu
N+ zmieniło nazwę na **CANAL+**

**SPRZEDAŻ I MONTAŻ
ZESTAWÓW SATELITARNYCH**

od 60 do 150 kanałów
Sprawdź naszą aktualną ofertę!

**MASZ PROBLEM Z ODBIOREM
DZWOŃ**

80339 München-City, Theresienhöhe 3
Wejście: Schwanthaler Str.110
satteam.muenchen@freenet.de
tel.: **0179 / 4316130** po polsku

Łukasz Sowada Broker
Geprüfter Versicherungsfachmann IHK
ubezpieczeniowy

PORADY
I INFORMACJE
DOTYCZĄCE
UBEZPIECZEŃ

OC firm
OC prywatne
komunikacyjne
emerytalne
na życie
zdrowotne
wypadkowe

Thalkirchner Str.184, 81371 München

Tel.: 089 41 41 41 351

Mobil: 0176 104 224 97

Fax: 089 41 41 41 352

lukasz.sowada@googlemail.com

Wanda Schleicher

 Generalagentin
 Certyfikowany specjalista ds. Ubezpieczeń

 Zschokkestr. 69, 80686 München
 Tel. 089/52011114, Mobil 0162/4704723, Fax 089/52011116
 wanda.schleicher@universa.de
 www.universa-schleicher.de

- Pełne ubezpieczenia zdrowotne z ubezpieczeniem opiekuńczym przy wkładzie własnym 300€!
- Ubezpieczenia Rechtschutz/Ochrona Prawna z uwzględnieniem ochrony danych osobowych w internecie (np. mobbing na FB).
- Ubezpieczenia wypadkowe (obejmuje ubezpieczenie na całym świecie, w pracy i w czasie wolnym 24h). UWAGA: brak zróżnicowania między grupami zawodowymi tzn. składki takie same dla wszystkich!
- Ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej dla osób prywatnych i dla firm.
- Ubezpieczenia na życie z pełnym dopasowaniem we wszystkich sytuacjach życiowych i wyjątkową opcją opieki. Ubezpieczenia od niezdolności do pracy (do 30. roku życia 5 lat - połowa składki).
- Inne ubezpieczenia prywatne i firmowe.

Übersetzungen & Consulting

Serdecznie zapraszam do korzystania z szerokiej oferty usług
Biura Tłumaczeń i Informacji Agnieszki Miller

- Tłumaczenia przysięgłe i zwykle wszelkich dokumentów i tekstów w zakresie języka polskiego i niemieckiego oraz innych języków świata.
- Teletłumaczenia ustne dla firm i osób prywatnych.
- Kompleksowa organizacja tele- i wideokonferencji m. in. przez aplikacje Teams, Zoom, Skype, WhatsApp, Messenger.
- Pisemne specjalistyczne tłumaczenia medyczne, kompetentna asysta tłumacza podczas konsultacji medycznych, leczenia lub terapii.
- Tłumaczenia ustne podczas spotkań politycznych i biznesowych, konferencji, kongresów, delegacji, negocjacji handlowych, targów na terenie Niemiec, Austrii, Szwajcarii i Polski.
- Asysta i tłumaczenie podczas wizyt w zakładach karnych na terenie Niemiec.
- Pomoc w załatwianiu wszelkich spraw urzędowych w Niemczech oraz w Polsce (np. transkrypcji aktów stanu cywilnego), udzielanie informacji dotyczących zawierania związków małżeńskich, nostryfikacji dyplomów, uznawania zawodów itd.; pomoc w formułowaniu pism urzędowych i przy wypełnianiu formularzy.

ORAZ

- Profesjonalna obsługa biurowa spółek i firm jednoosobowych; współpraca uwzględniająca szerokie kontakty w zakresie kancelarii adwokackich oferujących swe usługi w dziedzinach prawa gospodarczego, pracy, medycznego, karnego, rodzinnego, finansowego i spadkowego, a także kancelarii notarialnych oraz jednostek doradztwa podatkowego w Niemczech i w Polsce.

 Biuro Tłumaczeń
 i Informacji
 Agnieszka Miller

 Leopoldstr. 244,
 80807 München

 Tel. +49 (0)89 / 688 5005
 Fax +49 (0)89 / 41929022

 Mobil: +49 (0)172 / 7743443
 WhatsApp 0049(0)1727743443
 E-mail: post@a-miller.de

www.a-miller.de

W cieniu piramid

Egipt to kraj niezwykły, w którym znaleźć można wszystko, czego potrzeba do udanych wakacji. Cudowne plaże, starożytne świątynie i wciąż nieodkryte do końca grobowce faraonów. Śladami dawnych odkrywców dotrzeć możemy do Luksoru. Egipt przyciąga turystów przede wszystkim pewną pogodą i świetnymi warunkami do plażowania, uprawiania sportów wodnych oraz nurkowania o każdej porze roku.

Historia kraju położonego na skrzyżowaniu trzech kontynentów liczy ponad 5 tysięcy lat, a świadectwa przeszłości znajdziemy prawie wszędzie – na pustyni, nad wybrzeżem Morza Czerwonego czy też Śródziemnego, ale przede wszystkim w dolinie Nilu – rzeki, która od zawsze wyznaczała rytm życia Egipcjan. To najdłuższa rzeka na świecie płynie przez środek pustyni – jedynie na jego urodzajnych brzegach mogli zamieszkać ludzie, którzy tysiące lat temu stworzyli jedną z największych cywilizacji w dziejach ludzkości.

Egipt możemy poznawać na wiele sposobów. Odpoczywając w jednej z nadmorskich miejscowości, wybierając się w rejs po Nilu, zwiedzając starożytne budowle i podziwiając skarby faraonów w muzeum czy też jadąc jeepem przez pustyńne bezdroża. Jest wiele możliwości, by czas spędzony w Egipcie wspominać ciepło przez całe życie. Znajdą tu coś dla siebie zarówno amatorzy aktywnego wypoczynku, przed którym otwiera się podwodny świat kolorowego Morza Czerwonego, jak i wielbiciele luksusów, którzy w ekskluzywnych hotelach i na piaszczystych plażach mogą „oddawać się” błogiemu lenistwu. Nie rozczarują się na pewno turyści nastawieni na zwiedzanie i osoby szukające korzeni chrześcijaństwa.

To, co koniecznie trzeba zobaczyć w Egipcie, to niewątpliwie piramidy, czyli grobowce Faraonów. Ogromne wrażenie swoją wielkością i potęgą robią trzy największe z nich – Cheopsa, Chefrena i Mykerinosa znajdujące nieopodal szesnastomilionowej stolicy Egiptu, Kairu. Piramidy w Gizie to jeden z cudów świata. Najwyższa z nich to piramida Cheopsa wznosząca się na wysokość 137 metrów, czyli około 40 pięter. Zbudowana została z ponad 2,5 miliona kamiennych bloków. Trudno również nie spojrzeć w oczy Sfinksa – tajemniczego posągu lwa z głową człowieka, od wieków strzegącego pobliskich piramid.

Żelaznym punktem wycieczki do Egiptu jest także Luksor, co znaczy po arabsku tyle co „pałace”. To tam znajdowała się w starożytności jedna ze stolic państwa Faraonów – Teby, które w szczytowym momencie rozwoju liczyły aż milion mieszkańców. To tam były najważniejsze świątynie i byli chowani władcy Egiptu ze swoimi skarbami. Gdy w 1799 roku pojawili się w Luksorze żołnierze Napoleona, poruszeni wielkością i majestatem budowli oddali honory egipskim bogom prezentując broń i stając na baczność. Dopiero na początku XX wieku odkryto największą atrakcję

TEKST I ZDJĘCIA

Sebastian Wieczorek

turystyczną Luksoru – słynną Dolinę Królów, gdzie grzebano kiedyś Faraonów. Wiele z grobowców zostało niestety splądrowanych jeszcze w starożytności. Dlatego budowniczości projektowali rozległe labirynty i ukryte komnaty, by nikt nie zakłócał spokoju zmarłych. Największe skarby znaleziono w grobowcu Tutenchamona, którego strzec miała kłtwa i której ofiarami miało paść kilku archeologów. Dzisiaj na szczęście zwiedzającym grobowce już nic nie grozi. Warto zwiedzić także Karnak. Ten ogromny kompleks świątyni był budowany przez ponad 1300 lat. Idąc aleją sfinksów dojdziemy do świątyni Amona – starożytnego boga narodu egipskiego. Uwagę turystów przyciąga kolos Ramzesa II, przy którym stoi jego żona, sławna Nefretete.

Wiele osób uważa, że temu, kto wejdzie o świątynie na sam szczyt góry Synaj liczącej 2285 metrów wysokości, zostaną odkupione wszystkie grzechy. Choć gwarancji żadnej nie otrzymamy, to jedno jest pewne – śmiałków wspinających się na wierzchołek przez całą noc w egipskich ciemnościach czeka niezapomniane przeżycie: chwila, gdy na środku pustyni z mroków wylaniają się złotożółte promienie słońca i odprawiana jest na górze Mojżeszowa msza święta o świątynie. Trzeba pamiętać, że to właśnie tam Mojżesz zawarł przymierze z Bogiem i tam otrzymał dwie tablice ze spisaniem Dekalogiem.

Większość turystów przybywających do Egiptu wypoczywa nad najcieplejszym na świecie morzem. Jego temperatura nigdy nie schodzi poniżej 19°C, co pozwala na uprawianie sportów wodnych i kąpiele przez cały rok. Głównym ośrodkiem turystycznym na wybrzeżu Morza Czerwonego jest Hurghada. Dawna osada rybacka bardzo szybko rozwinęła się w liczącą około 40 tysięcy mieszkańców miasto. Morze Czerwone z turkusową przejrzystą wodą oraz jego przepiękne rafy koralowe oczarują miłośników nurkowania. W centrum miasta znajdują się liczne sklepy, stoiska z egzotycznymi owocami i aromatycznymi przyprawami oraz typowo arabski tętniący życiem souk.

12 Apostołów

– Altmühltal

Bawaria na horyzoncie

Podróże małe i duże

Dzisiaj zabieramy Was na wędrowkę po formacjach skalnych o nazwie 12 Apostołów, które należą do najpiękniejszych geotopów w Bawarii. Znajdziecie je w dolinie Altmühltal, między gminą Solnhofen, znaną z historycznych wykopalisk i kamieniołomów, a Eslingen.

Formacje skalne składają się z dolomitowego wapienia gąbczastego i tworzą serię wież skalnych na spadzistych zboczach nad brzegiem wijącej się Altmühl. Kolor skał przechodzi od kości słoniowej przez jasnoszary, żółty aż po zielony.

12 Apostołów otaczają charakterystyczne dla tego miejsca „suche łąki” oraz lasy sosnowe i jałowcowe. W tym rezerwacie przyrody zidentyfikowano aż 187 rzadkich gatunków roślin.

Naszą wędrowkę rozpoczęliśmy z parkingu (Wanderparkplatz mit Sitzplätzen), przy którym zaczyna się prosty okrężny szlak. Pierwszy etap to wąska ścieżka zboczem, częściowo zalesiona z pięknymi punktami widokowymi, która prowadzi prosto na szczyt formacji skalnej 12 Apostołów. Jest tam kilka ławeczek, na których można odpocząć podziwiając widoki. Stamtąd niezalesionym terenem schodzi się do małej wioski Eslingen, która kuś karczma o wymownej nazwie „13 Apostołów”. My nie skorzystaliśmy z ich gościny, ale podobno podają tam pyszne domowe ciasto.

Za karczmą trzeba przejść przez ulicę prosto na mostek, a potem skręcić w prawo i tam zaczyna się drugi etap naszej wędrowki. Jest on prostszy, ale dłuższy. Szlak, z którego rozpościera się piękny widok na „12 Apostołów”, wiedzie drogą asfaltową między łąkami. Kończy się on przy dworcu kolejowym w Solnhofen. Nieopodal znajduje się Bürgermeister-Müller-Museum, które w swoich zbiorach ma skamieniałości z zakresu geologii i paleontologii.

Od dworca ruszyliśmy w kierunku mostu na rzece. Stamtąd już tylko kilka metrów dzieliło nas od naszego parkingu.

To świetne miejsce na wyprawę z dziećmi, ale trzeba pamiętać, że pierwszy etap nie nadaje się na spacer z wózkiem.

Opisany szlak jest chyba najprostszą trasą, ale znajdziecie tam też kilka innych okrężnych szlaków, dłuższych i bardziej wymagających

Życzymy Wam miłego wędrowania i zapraszamy serdecznie na naszego bloga <https://bawarianahoryzoncie.pl> oraz Instagram [@bawaria_na_horyzoncie](https://www.instagram.com/bawaria_na_horyzoncie). Tam znajdziecie więcej inspirujących wpisów i pomysłów na odkrycie ciekawych miejsc w Bawarii.

• POMAGAMY • WSPIERAMY •
• ZAŁATWIAMY • ORGANIZUJEMY •
• UCZYMY • INTEGRUJEMY •

STOWARZYSZENIE
Rodzin Zastępczych
JESTEM w Opolu

BO DZIECI NAS POTRZEBUJĄ

Stowarzyszenie RZ JESTEM
45-304 Opole, ul. Sieradzka 3/202

☎ 600-381-213
✉ stowarzyszeniejestem@interia.pl

Wspieraj nas dokonując wpłat na konto:
35 1870 1045 2083 1070 5548 0001

PL NAVIGATOR →
POLSKOJĘZYCZNY INFORMATOR BRANŻOWY
2023/2025

wypatruj go wkrótce

**zamów dziś reklamę
w ósmym wydaniu informatora**
☎ **+49 871 97 46 335**
**jego zasięg to Bawaria
oraz Badenia-Wirtembergia**

Izabela S. Demacker
Rechtsanwältin

Kompleksowa obsługa prawna w języku polskim i niemieckim ze szczególnym uwzględnieniem niemiecko – polskich stosunków prawnych, doradztwo w zakresie:

prawa rodzinnego | prawa spadkowego | prawa pracy
prawa karnego oraz wykroczeń | prawa gospodarczego
prawa ruchu drogowego

Telefon: 0 89 | 85 63 63 55

Müllerstraße 40
80469 München

www.kanzlei-demacker.de
info@kanzlei-demacker.de

Kancelaria Podatkowa

**Steu er berater
Dipl.-Kfm.
Pawel Madzarow**

ADRES:
Werner-Eckert-Str. 4
81829 München
pawel.madzarow@steuerberater-madzarow.de
Tel.: 089/99936501
Fax: 089/99936502

Terminy po telefonicznym
lub mailowym uzgodnieniu

**doradztwo podatkowe
księgowość
sporządzanie zeznań
podatkowych
korespondencja
z urzędami skarbowymi**

www.steuerberater-madzarow.de

Paprotny Design
ATELIER

- grawer na drewnie i szkłe
- metryczki, zawieszki, wydruki, kubki
- prezenty na ślub, chrzciny, urodziny, dla nauczyciela, ucznia, dziadków, itp.
- podziękowania na różne okazje

MOŻLIWOŚĆ PEŁNEJ PERSONALIZACJI

Wendelsteinstr. 3
84034 Landshut
www.paprotny-design.com
info@paprotny-design.com

Chętnie podejmiemy współpracę z kwiatniarniami, cukierniami, itp.

[f](https://www.facebook.com/paprotny.design) [i](https://www.instagram.com/paprotny.design) [@paprotny.design](https://www.paprotny.design)

STRACIŁEŚ PRAWO JAZDY? CHCESZ JE JAK NAJSZYBCIEJ ODZYSKAĆ?

Przygotowanie do MPU (Idiotentest)
w języku polskim lub niemieckim
Bezpłatna konsultacja, 100% zdawalności

mgr psychologii Małgorzata Voelkel
e-mail: margaretaoelkel@aol.de, www.mpu-in-berlin.de

tel.: 0152 33578752

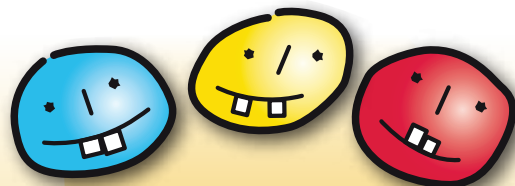

SERWIS KOMPUTEROWY

NAPRAWA
ODWIRUSOWANIE
INSTALACJA
KONFIGURACJA INTERNETU
WIZYTY DOMOWE
STRONY INTERNETOWE

TC IT Service, inż. Tomasz Czarnecki
tel.: 0178/35 33 092 • 089/46 221 363
Monachium, Landsberger Str. 135

LECZYMY WSZYSTKIE TYPY

Ortodoncja

Dr.med. dent Agnieszka Gremminger

St.-Veit-Straße 11, 81673 München-Ost Tel. 089/43 10 93 30, Fax 089/43 10 93 32
Riem-Arcaden, Werner Eckert Str. 10, 81829 München Tel. 089/43 57 07 57
Poing, Alte Gruber Str. 6 Tel. 08121/9 95 90 55

info@dr-gremminger.de www.dr-gremminger.de

MASZ
PROBLEM Z
ALKOHOLEM

Przyjdź do nas
możemy Ci pomóc

0151 45495514

czynny codziennie 18.00–21.00

Możliwość kontaktu WhatsApp

www.aa24.pl

aabawaria@gmail.com

POLSKOJĘZYCZNA INFOLINIA AA
w NIEMCZECH

+49 221 25079477

pomoc@aaniemcy.de

STOMATOLOG

dr. medycyny dentystycznej
Katharina Juretzki

Amalienstr. 60
(przy Uniwersytecie)

80799 München

Tel.: 089/39 37 20

Mobil: 0162/6917988

Mobil: 0176/456510 72

Telewizja Polska
w Europie Zachodniej

www.pepe-tv.eu

Zielone wzgórza nad Soliną

Grażyna Strzelecka

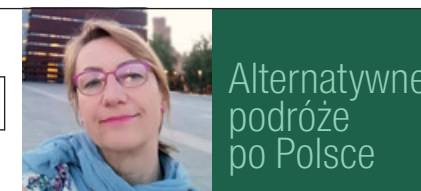
Solińskie – największy sztuczny akwen w Polsce o powierzchni 22 km². Przejście koroną monumentalnej zapory, która ma długość 664 m, jest nieodłącznym punktem wycieczki nad „bieszczadzkie morze”. Z zapory rozpościera się widok na Jezioro Solińskie i – jak w przeboju Wojciecha Gąsowskiego (Zielone Wzgórza nad Soliną...) – na pobliskie góry. Zapora jest nie tylko atrakcją turystyczną, lecz pełni także funkcję ochronną w przypadku zagrożenia powodziowego. Warto zwiedzić jej wnętrze – zejście na samo dno jeziora o głębokości 60 m gwarantuje niezapomniane przeżycia. Trasa rozpoczyna się w budynku Centrum Energii Odnawialnej przy głównej Elektrowni Solina i trwa ok. 60–70 min. Otrzymamy kaski ochronne, ale pamiętajmy o ciepłej odzieży, gdyż we wnętrzu zapory jest ok. 7°C. Nie wolno filmować ani robić zdjęć.

Na wodzie i w powietrzu

Jezioro Solińskie docenią miłośnicy sportów wodnych. Można tutaj pożeglować, uprawiać kitesurfing, popływać na kajakach, wsiąść na rower wodny czy wybrać się w rejs statkiem i z tej perspektywy podziwiać uroki tego miejsca. Warto również zobaczyć Jezioro Solińskie z lotu ptaka i skorzystać z kolejki gondolowej uruchomionej w lipcu 2022. Długość trasy wynosi 1580 m, a najwyższa podpora mierzy 75 m. Dolna stacja *Plasza* znajduje się tuż przy wejściu na deptak w Solinie, a górna stacja na górze Jawor (561 m n.p.m.). Oczekując na dole na przejazd, poznamy w strefie multimedialnej historię zapory oraz faunę i florę Bieszczadów. Na górze z kolei skosztujemy na wieży widokowej o wysokości 50 m znakomitych deserów i aromatycznej kawy, spoglądając z tej wysokości na taflę jeziora i otaczające je pasma górskie. Wieczorem można się tam rozkoszować widokiem zachodzącego słońca.

Z wizytą w Jędrulowej Chacie

Po aktywnym wypoczynku warto zajrzeć do Karczmy Solina – Jędrulowa Chata oddalona zaledwie 5 minut pieszo od zapory, aby spróbować regionalnych potraw i z tarasu podziwiać malowniczą panoramę Doliny Sanu. Ucztą dla podniebienia będzie *Przysmak gajowego*, czyli

Alternatywne
podróże
po Polsce

Dr Grażyna Strzelecka, germanistka, w latach 2006–2011 kierownik Centrum Kultury Polskiej w Monachium, obecnie pracuje na Uniwersytecie Warszawskim. W ramach projektu *Polska i Niemcy dla młodych ludzi* przemierzyła w 2020 r. ze studentkim zespołem naukowym ponad 2000 km po Niemczech i drugie tyle po Polsce. Członkowie zespołu są współautorami *Alternatywnego Przewodnika po Polsce*.

duszona dziczyzna z białymi ziemniaczanymi i smażonymi borowikami w sosie rozmarynowym lub *Knysze po bieszczadzku*, czyli sakiewki z farszem ziemniaczano-cebulowym, okraszone boczkiem i podane z kubkiem maślanek. Rozpościerający się z tego miejsca widok na *zielone wzgórza nad Soliną* to w połączeniu z bieszczadzkiimi specjałami przyjemność dla ducha i dla ciała.

Z wizytą w Warsztatowej Chyży w Smolniku

Przemierzając Bieszczady – pieszo, rowerem czy samochodem – wybierzmy się do Smolnika, gdzie w *Warsztatowej Chyży* kreatywnie spędzimy czas. Nauczmy się tam samodzielnie piec chleb na zakwasie, przyrządzać regionalne chlebki sodowe o nazwie *proziaki* oraz staropolskie podplomyki. Właściciele chyży (czyli chaty łemkowskiej), Wiesława i Bogdan, stworzyli to niezwykle miejsce dla miłośników chleba i domowych przetworów i z pasją dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem. Do wyboru są różne formy warsztatów grupowych i indywidualnych. Na zakończenie każdy uczestnik może zabrać sobie pachnący bochenek chleba do domu, a w czasie zajęć gospodarze częstują bieszczadzkiimi specjałami ze swojej spiżarni. Koniecznie zajrzyjcie też do ich sklepiku, gdzie znajdziecie m.in. sok z krwawnika, konfiturę z młodych szyszek świerkowych, domowy syrop z nostrzyka żółtego i wiele innych naturalnych skarbów przygotowanych z owoców, ziół i kwiatów zebranych z okolicznych łąk i lasów. Dziś nasza wyprawa dobiega już końca, lecz *Zielone Wzgórza nad Soliną* to także nazwa dwóch niezwykle tras prowadzących wokół jeziora – pieszej (13 km) i rowerowej (65 km), które rozpoczynają się w Polańczyku. Szlaki otwarte są przez cały rok i atrakcyjne o każdej porze, a jesienią jest tam najpiękniej.

PS. O Bieszczadach w zimie pisaliśmy w 2022 r. w nr 1 (88) *Mojego Miasta*, tam znajdziecie opis jeszcze wielu innych atrakcji.

Klaudia Jakielarz-Nycz – urodziła się i wyrosła w Bieszczadach, czuje się tam zawsze jak w domu.

Na studia wyjechała do Warszawy, jest germanistką, w stolicy realizuje swoje życiowe cele. Wraz z mężem Pawłem każdą wolną chwilę spędza w krainie swojego dzieciństwa.

Zaharntz am Marktplatz
Joanna Kozłowski

Lekarz Stomatolog
Specjalista Implantolog
Marktplatz 7, 85375 Neufahrn
Tel. 08165-4866, Fax 08165-708676

Zakres leczenia:
• leczenie dzieci i dorosłych,
• profilaktyka,
• wypełnienia światłoutwardzalne i porcelanowe,
• leczenie kanałowe,
• korony, mosty i protezy,
• system CEREC,
• implanty,
• leczenie paradontozy,
• szyny zgryzowe,
• zabiegi kosmetyczne (np. wybielanie, licówki).

GODZINY OTWARCIA:
pon. – czw.: 9.00 – 13.00 / 14.00 – 18.00
pt.: 9.00 – 13.00

PRENUMERATA
bez trudu bezpośrednio do Ciebie!!!

Moje Miasto – polonijne czasopismo z dostawą do domu
ZADZWOŃ 0163 153 00 57

. reklama polskich usług . porady . publicystyka . wydarzenia . kalendarium imprez .

www.orlandosalon.pl

Orlando Sliwa

Metamorfozy

Wszyscy staramy się być piękniejsi, szczęśliwsi, młodsi... „Metamorfozy” to jeden z głównych tematów obecnych czasów.

Wiele Pań pyta mnie, co zrobić, aby być młodszą, bardziej seksowną... i praktycznie każda z nich przychodzi z konkretnym wymarzoną wzorem. Nawet jak się do tego nie przyznaje, to chce wglądać jak KTOŚ – jak gwiazda ekranu, estrady albo modelka z okładki magazynu. To dążenie do ideału trwa od czasów Kleopatry, która w świecie piękna nieprzerwanie jest jego ikoną.

Ja zaś im szczerze odpowiadam też pytaniem: – A po co?

wygląda jak pokryta maską. Makijaż jest naturalny i równomierny, również w problematycznych miejscach, jak np. linia włosów czy okolice oczu. Owal twarzy zyskuje optyczną miękkość, rysy zostają złagodzone. Właśnie dlatego ten sposób nakładania podkładu jest bardzo lubiany przez fotografów.

Jak nałożyć podkład metodą buffingu?

Należy nabrać na pędzel, z długą rączką i płasko ściętą końcówką, niewielką ilość podkładu i rozprowadzać go równomiernie po skórze małymi okrężnymi ruchami lub ruchami stemplującymi, kierując się od środka twarzy do zewnątrz. Można również nałożyć podkład na poszczególne partie twarzy palcami, a następnie rozetrzeć go pędzlem, rysując nim niewielkie kółka. Ważne, żeby pędzel do buffingu był syntetyczny. Naturalne włókna wchłoną zbyt dużo podkładu i zostawią smugi na twarzy,

natomiast pędzle z syntetycznego włosa nie absorbują podkładu, oszczędzając tym samym ilość zużywanego kosmetyku.

Oczy

Dużym problemem u wielu moich klientek są opadające powieki. Jeżeli myślicie, że trudno temu zaradzić, to jesteście w błędzie.

Pędzlem rozprowadź podkład na powieki, ale tylko do miejsca załamania skóry na powiece, od linii rzęs dodaj ciemniejszy cień, ruchem od zewnątrz do środka oka nałóż mgiełkę pudru, ale tylko mgiełkę (czyli przed nałożeniem zdmuchnij z pędzla jego nadmiar) i już powieki masz podniesione!

Jeżeli to zbyt trudne, zapraszam do mego salonu, wytłumaczę jeszcze raz!

Życzę powodzenia w metamorfozach. A tak właściwie to najważniejsze jest to, by się przy tym bawić... i dalej próbować.

Wasz Orlando

Nie zapominaj, że właśnie Ty jesteś tym KIMŚ! Nie każdy w końcu musi być super gwiazdą. Gdyby tak się stało, gdyby każdy był super urokliwy, to właśnie normalność byłaby unikalna i za piękno uznana. Zatem, kochane Panie, nie starajcie się być kimś innym, bądźcie sobą. Każda z was jest piękna na swój sposób i wystarczy tylko wydobyć to unikalne piękno.

Oto parę domowych sposobów na perfekcyjną metamorfozę.

Buff make-up

Gładkość i równomierny koloryt – czyli jak nakładać podkład. Buffing to metoda nakładania podkładu za pomocą pędzla. Dzięki temu skóra zachowuje swoją fakturę i nie

POKOJE jedno i dwu-osobowe DO WYNAJĘCIA

wynajem długoterminowy z umową i meldunkiem

Nasze lokalizacje

Gilching
Fürstenfeldbruck
Emmering

015253305349

idobau@ymail.com

POLKA polski sklep w Niemczech

poniedziałek – piątek 8:00 – 20:00
sobota 8:00 – 18:00

Nasza lokalizacja
Augsburger Str. 10
82256 Fürstenfeldbruck

owoce • warzywa • mięso • pieczywo • ciasta • słodczy • i wiele innych

Ranonik poleca: smak i radość tworzenia!

Ranonik zaprasza na Urzecze

Za co piją Łurzycoki? Za pszenice i buraki! – gdzie na początku XX wieku słycać było takie zawołanie? Można przypuszczać, że chodzi o Łużyce położone na granicy Polski i Niemiec, jednak wprawny czytelnik zauważy różnicę w pisowni. Nie jest to błąd, musi więc chodzić o jakiś inny region. W tym przypadku o niezwykle malowniczo położone Urzecze, w lokalnej gwarze zwane Łurzycem.

Owa kraina, zajmująca bardzo długi, ale wąski pas urodzajnej ziemi, przez dziesiątki lat przyciągała swoim bogactwem i potencjałem przybyszów zarówno z południa, jak i z północy Polski. Położona w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy, na obu brzegach Wisły – rozciągała się od dzisiejszych południowych dzielnic stolicy, Czerniakowa czy Saskiej Kępy, aż do okolic ujścia rzek Pilicy i Wilgi. Swe żyzne ziemie Urzecze zawdzięczało wylewom rzeki. Życie na tym terenie było jednak ciężkie. Cykliczne powodzie zabierały niekiedy cały dobytek życia. Mimo to było warto, bo plony, jakie dawała ziemia, były ponadprzeciętne. Dodatkowo bliskość Warszawy pozwalała na sprawny handel tym, co udało się zebrać i wyhodować.

Od ponad dziesięciu lat ten niemal zapomniany mikroregion etnograficzny na nowo rozkwita dzięki działalności lokalnych pasjonatów. Powstają kolejne zespoły ludowe kultywujące lokalne tradycje, odbywają się festyny oraz kwitnie regionalna kuchnia. W powrocie tradycyjnych kulinariów duże zasługi ma małżeństwo Magdaleny i Patryka Zduńczyków mieszkających w Czersku, niegdyś ważnym średniowiecznym grodzie, dzisiaj małej wsi. O dawnej świetności świadczą dzisiaj tylko ruiny Zamku Książąt Mazowieckich, które górują na polami uprawnymi.

Dzięki działalności Magdy i Patryka udało się dotrzeć do przepisów na buraczniki, sójki z kaszą jaglaną oraz burakiem

Kuchnia powstała na tych terenach opiera się na kilku podstawowych składnikach: gajdach (lokalna nazwa ziemniaków), kapuście kwaszonej (na Urzeczcu nie używano określenia „kiszonka”), rybach wiślanych oraz wieprzowinie (głównie słoninie oraz boczkowi). Dania musiały być łatwe do przyrządzenia oraz sycące, ponieważ musiały dawać siłę do pracy na roli lub na rzece.

Magda i Patryk prowadzą w serwisie Facebook profil „Kuchnia Urzecza”, napisali też książkę kucharską. Publikacja „Kuchnia Urzecza” zawiera ponad 50 przepisów. Prace nad nią poprzedziły warsztaty kulinarne, gdzie niezwykłą rolę odegrały panie z zespołu ludowego „Łurzycanki”, dzieląc się swoimi przepisami i doświadczeniem. Następnie odbył się konkurs „Przepis na Urzecze”, w celu pozyskania jak największej liczby przepisów. Wszystkie przepisy należało wypróbować, sfotografować, a następnie zredagować teksty. Niektóre dania trzeba było gotować po kilka razy, bo w przepisach nie były podane dokładne proporcje, tylko „na oko”.

Podział wśród małżonków jest jasny. Patryk niestrudzenie szuka lokalnych przepisów oraz związanych z nimi historii. Magda te przepisy weryfikuje w praktyce, czyli gotuje, a następnie spisuje, uwzględniając właściwe proporcje. Inspiracją do działania była babcia Patryka, która w wieku 92 lat dalej zachwyca rodzinę swoimi tradycyjnymi daniami. Starsi ludzie są niesamowitą skarbnicą wiedzy, niestety w wielu przypadkach ta wiedza odchodzi razem z nimi. Dlatego pojawił się pomysł, żeby zebrać przepisy i uchronić je przed zapomnieniem.

SYTOCHA

Składniki:
1 kg obranych ziemniaków, ok. pół łyżki soli, 1 l wody

Przygotowanie:

Ziemniaki zetrzeć na tarce, wlać na gęste sito postawione na większym garnku i dobrze opłukać, polewając zimną wodą – taką ilością i w taki sposób, żeby woda nie wylała się z garnka. Uwaga! Sytocha przygotowana ze słabo opłukanych ziemniaków łatwo się przypala. Odcedzone i opłukane ziemniaki przełożyć do miski. Wodę z ziemniaków

odstawić na 1 godzinę, żeby wytrąciła się zawarta w niej skrobia ziemniaczana. Następnie ostrożnie zlać wodę, tak aby na dnie garnka pozostała skrobia. W drugim garnku zagotować litr wody z solą. Do zagotowanej wody dodać starte ziemniaki i gotować od 10 do 15 minut aż ziemniaki będą miękkie. Następnie dodać wytrąconą skrobię, wcześniej rozprowadzając ją dokładnie w niewielkiej ilości zimnej wody. Wlewać powoli do gotujących się ziemniaków, ciągle mieszając (w celu uniknięcia grudek). Zagotować. Sytochę podawać polaną chudymi skwarkami z boczku lub podgardla wraz z podsmażoną cebulką. Danie można posypać szczypiorkiem, koperkiem lub pokruszonym białym serem.

MIĘTUS DUSZONY

Składniki:
0,5 kg miętusa, 20 g masła, 2 cebule, 100 ml śmietany, parę łyżek wody, sól, pieprz

Przygotowanie:

Miętusa sparzyć i ściągnąć skórę. Pokroić na kawałki, posolić i ułożyć w rondlu. Przekładać masłem, cebulą pokrojoną w piórka i pieprzem. Zalać paroma łyżkami wody, przykryć i dusić. Na kilka minut przed podaniem wlać śmietanę. Kawałki ryby ułożyć na półmisku i polać sosem.

WARKOCZ DROŻDZOWY Z SYROPEM Z BURAKA CUKROWEGO I ORZECHAMI WŁOSKIMI

Składniki na rozczyn:

1/2 szklanki letniego mleka, 25 g świeżych drożdży, 1 łyżka cukru, 2 łyżki mąki

W niedużym garnku podgrzać mleko (musi być letnie, ponieważ zbyt wysoka temperatura zabija drożdże), dodać rozkruszone drożdże i cukier. Mieszać aż do rozpuszczenia się składników. Następnie dodać mąkę

Magda i Patryk Zduńczykowie

i dalej mieszać, by nie było grudek. Przykryć ściereczką i odstawić w ciepłe miejsce na około 20 minut. Rozczyn szybko rośnie, dlatego należy uważać, żeby nie wydoszał się z garnka.

Składniki na ciasto drożdżowe:

4 i 1/2 szklanki mąki pszennej, 1 szklanka letniego mleka, 125 g masła (roztopionego i lekko przestudzonego), 1/3 szklanki cukru białego, 1 opakowanie cukru wanilinowego, 2 duże jajka, 1 żółtko, szczypta soli

Mleko podgrzać w garnku, do mleka dodać cukier oraz cukier wanilinowy, jajka i żółtko. Wszystkie składniki dokładnie wymieszać przy użyciu trzepaczki. Masło roztopić i lekko przestudzić. Do miski wsypać mąkę, dodać mleko z jajkami, rozczyn, szczyptę soli i przestudzone masło. Wyrabiać aż ciasto będzie

miękkie i elastyczne (jeśli ciasto jest za rzadkie, dodać mąki). Wyrobinione ciasto przykryć ściereczką i odstawić w ciepłe miejsce do wyrośnięcia na około 60 minut.

Składniki na nadzienie:

2 szklanki zmielonych orzechów włoskich, 100 ml syropu z buraka cukrowego (ewentualnie miodu), 4 łyżki cukru

Wyrośnięte ciasto przełożyć na stolnicę i krótko wyrobić. Stolnicę dobrze oprószyć mąką, ciasto rozwałkować na duży placek. Posmarować syropem z buraka cukrowego, posypać cukrem i zmielonymi orzechami. Zwinąć na kształt rolady. Ostрым nożem przeciąć roladę wzdłuż, zostawiając jeden z końców nieprzecięty. Zapleść ciasto w warkocz, a następnie zwinąć do środka jak na zdjęciu. Ułożyć na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia. Przykryć i odstawić w ciepłe miejsce na około 20–30 minut. Piec w temperaturze 180°C przez około 40–45 minut (w trybie góra – dół). Ciasto można dodatkowo ozdobić lukrem (1/3 szklanki cukru pudru rozrobić z odrobiną mleka).

Jeśli jesteście Państwo zainteresowani Urzeczem oraz kuchnią tego regionu, zapraszamy do polubienia strony „Kuchnia Urzecza” oraz kontaktu z autorami w celu nabycia książki kucharskiej.

Tekst: Patryk Zduńczyk, redakcja tekstu: MM
Zdjęcia: Patryk Zduńczyk i Piotr Rytko

PRZYGOTUJEMY
PYSZNE POTRAWY

które Twoi goście zapamiętają na długo

DOWÓZ
POD WSKAZANY ADRES

+49 0151 43696468
genuss.zauber@gmail.com
/Joanna Luboch Genuss Zauber Polski Catering
Karl-Benz-Straße 12 85221 Dachau

Genuss Zauber
— Polski Catering —

KOMUNIE
BANKIETY
CHRZCINY
WESELA
URODZINY
KONFERENCJE
MAŁE RODZINNE PRZYJĘCIA
IMPREZY FIRMOWE
IMPREZY PLENEROWE

SV POLONIA München e.V.

Thomas Englert – nowy trener SV Polonia

Podczas letniej przerwy zarząd klubu podpisał umowę z nowym trenerem, którym został 41-letni, urodzony w Monachium, Thomas Englert. Jest on trenerem od 2008 roku i posiada Licencję UEFA B. W swojej karierze trenerskiej prowadził takie zespoły jak: SV Dornach, TSV Feldkirchen, FC Dreistern, SC Baldham-Vaterstetten. Współpraca zawodników z nowym szkoleniowcem, mimo bariery językowej, przebiega jak na razie wzorowo, o czym może świadczyć wysoka frekwencja na treningach oraz wyniki gier kontrolnych, w których nasz zespół nie przegrał żadnego meczu.

Nasz cel w rundzie jesiennej nowego sezonu to miejsce w pierwszej „trójce”. Ponadto prowadzimy rozmowy z kilkoma potencjalnymi sponsorami (niektóre umowy zostały już podpisane, a część jest na ostatniej prostej).

Wszystkich piłkarzy, którzy tęsknią za graniem w piłkę nożną i chcą spróbować swoich sił w naszych drużynach, serdecznie zapraszamy na nasze treningi.

Treningi: wtorek i czwartek o 19.00
Miejsce: boisko przy Max-Reinhardt-Weg 28; 81739 Monachium
Kontakt: 0176 277 59 526 – Tomasz

Zapraszamy do śledzenia nas w mediach społecznościowych (na Facebooku oraz Instagramie), gdzie podajemy najświeższe informacje, jak również udostępniamy zapowiedzi meczowe.

Z serdecznymi pozdrowieniami
SV Polonia Monachium

„Nareszcie zaczynamy!” – tak zareagowali zawodnicy SV Polonii, którzy licznie pojawili się na pierwszym treningu rozpoczynającym okres przygotowawczy do sezonu 2023/2024.

Jest to już 18 sezon naszego klubu pod znakiem BFV (Bawarskiego Związku Piłki Nożnej)! W tym czasie przez klub przewinęły się setki zawodników z całej Polski, jak również ze Słowacji, Niemiec, Bułgarii czy Nigerii. Klub ma dwie drużyny, które rywalizują na bawarskich boiskach: drużynę, która występuje w A-Klasie (poziom

rozgrywek porównywalny z polską okręgowką), oraz Drużynę Oldbojów (+32), która rozgrywa swoje mecze w Kreislidze (lidze okręgowej). Obiekt, na którym trenujemy i rozgrywamy mecze, przechodzi obecnie dużą modernizację. Wymieniana jest sztuczna murawa oraz odnawiana jest cała infrastruktura wokół boisk.

TERMINARZ SPOTKAŃ

DATA	GODZINA	MECZ	ADRES
03.09.2023	12:00	TSV Maccabi München - SV Polonia München	Riemer Str. 300 81829 München
07.09.2023	19:00	SV Polonia München - SVN München II	Max-Reinhardt-Weg 28 81739 München
10.09.2023	11:00	SV Polonia München - FC Rot-Weiß Oberföhring II	Max-Reinhardt-Weg 28 81739 München
13.09.2023	19:30	SV Akgüney Spor München II - SV Polonia München	Westpreußenstr. 60 81927 München
17.09.2023	15:00	FC Niksar Spor - SV Polonia München	Krehlebogen 15 81737 München
24.09.2023	11:00	SV Polonia München - SC Armin München	Max-Reinhardt-Weg 28 81739 München
01.10.2023	14:30	SV Helios-Dagfing U23 II - SV Polonia München	Westpreußenstr. 60 81927 München
08.10.2023	11:00	SV Polonia München - TSV Trudering M. II	Max-Reinhardt-Weg 28 81739 München
15.10.2023	-	SV Polonia München - SPIELFREI	Max-Reinhardt-Weg 28 81739 München
22.10.2023	11:00	SV Internationale Taufkirchen - SV Polonia München	Postweg 10 82024 Taufkirchen
29.10.2023	11:00	SV Polonia München - Petrolspor München	Max-Reinhardt-Weg 28 81739 München
05.11.2023	11:00	SV Polonia München - SV Akgüney Spor München II	Max-Reinhardt-Weg 28 81739 München
12.11.2023	-	SV Polonia München - SPIELFREI	Max-Reinhardt-Weg 28 81739 München
19.11.2023	13:30	N.K.Hajduk Mchn. II - SV Polonia München	Heinrich-Wieland-Str. 100 81735 München

Z ostatniej chwili

W niedzielę 27 sierpnia 2023 r. rozegrano w Monachium mecz towarzyski Polska – Ukraina.

Na murawie wystąpili piłkarze SV Polonia München i FC Ukrajina München. Spotkanie poświęcono walczącej o wolność Ukrainie, czego konkretnym dowodem była zbiórka na taktyczny dron. Mecz otoczyli patronatem honorowym konsulowie generalni Polski i Ukrainy – Jan M. Malkiewicz i Juri Jarmilko, a wynik 5:5 nie tylko zadowolił kibiców, ale też sprawiedliwie ocenił zaangażowanie zawodników i organizatorów tego niezwykle sympatycznego i wartościowego wydarzenia.

MM

Husaria zarejestrowana

Zgodnie z urzędowym potwierdzeniem z dnia 31 marca 2023 roku FC Husaria e.V. została wpisana do monachijskiego Rejestru Stowarzyszeń pod numerem VR 209892, stając się tym samym oficjalnym, mającym osobowość prawną, klubem piłkarskim zarejestrowanym w Niemczech.

Główne funkcje w Zarządzie objęli:

- Kamil Pęksa – przewodniczący
- Artur Gąsiorowski – 2. przewodniczący
- Mateusz Żochowski – 3. przewodniczący
- Wiktor Hradecki – księgowy
- Patryk Szczygielski – skarbnik
- Wojciech Zalot – sekretarz

Po 8 latach w Lidze RBL (Royal Bavarian Liga) chcemy więcej. W tym sezonie już nie zagramy we Freizeitlidze, będziemy się przygotowywać, by zacząć godnie C Klasę w BFV, czyli Bayerischer Fußball-Verband.

Czekamy niecierpliwie na nasz dom, czyli własny obiekt sportowy. Mam nadzieję, że już w następnym wydaniu MM będziemy mogli się tym pochwalić i zaprosić Państwa

na oficjalny trening oraz mecz na własnym stadionie. Liczymy też na wsparcie naszych Partnerów i Sponsorów.

Mamy za sobą kilka ciekawych meczów, w klubie pojawili się nowi zawodnicy i trener – Patryk Szczygielski, który zadba o wzorową rozgrzewkę i skład. Cieszy nas rosnąca frekwencja i zapytania o możliwość gry w Husarii.

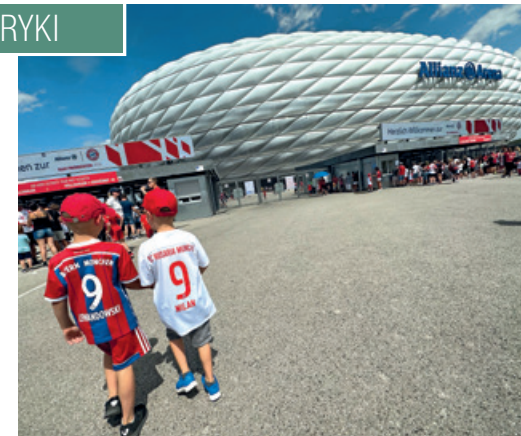
Zarząd FC Husarii

Nie tylko sportowo, ale i charytatywnie

16 lipca 2023 roku – PIKNIK CHARYTATYWNY DLA DZIECI Z AFRYKI

Klub był współorganizatorem i sponsorem Pikniku Rodzinnego w Unterföhring u boku: głównego organizatora Hope And Future Gabrieli Ziegler, Polskiego Sklepu Polka w FFB i gospodarza pikniku, Restauracji Ohne Sterne. Patronat medialny nad imprezą sprawowało czasopismo polonijne Moje Miasto.

Na licznie przybyłych gości czekało wiele atrakcji, nie tylko kaszanka i polski grill. Obok stoiska FC Husarii można było sobie powróżyć z kart Tarota, skorzystać z porad i usług kosmetyczki, kupić pamiątki i inne atrakcyjne przedmioty. Dodatkowo można było skosztować afrykańskich przysmaków i wziąć udział w loterii fantowej. Najmłodszy

miłośnicy piłki nożnej mogli uczestniczyć w Turnieju Piłkarskim zorganizowanym przez prezesa FC Husarii Kamila Pęksę, przy fachowym wsparciu Anny Klimczuk – sędzi PZPN. Do wygrania były bilety na mecz FC Bayern. Prezes FC Husarii prowadził także licytację, z której dochód przeznaczono na pomoc dzieciom w Afryce.

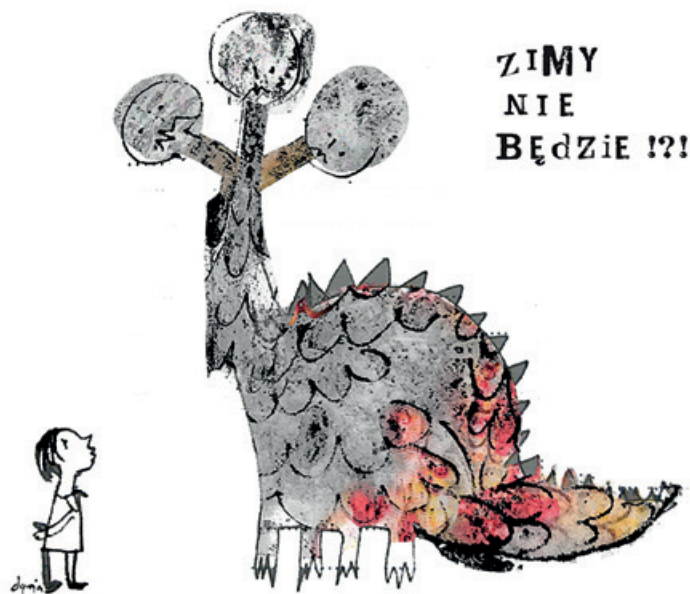
Zachęcamy do śledzenia nas na naszym oficjalnym fanpage'u na Facebooku:

<https://www.facebook.com/HusariaMuenchen>

Ze sportowym pozdrowieniem
Zarząd FC Husarii

Daria Nadolka

Ukończyła orłowskie Liceum Plastyczne, studiowała na Europejskiej Akademii Sztuk i gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych. Wiele wystawia, angażuje się w rozwijanie plastycznych talentów uzdolnionych w tym kierunku dzieci. Mieszka w Bawarii.

MOTTO

na dziś

Nigdy nie ma się drugiej okazji, żeby zrobić pierwsze wrażenie.

Andrzej Sapkowski

Festiwal ETNOINTEGRACJA

Festiwal „Etnointegracja” odbędzie się 16 września 2023 roku w monachijskim Anton-Fingerle-Bildungszentrum, przy Schlierseestr. 47. Gospodarzem jest polski zespół folklorystyczny Krakowiak z Monachium, a całością kieruje Barbara Menhard, kierownik artystyczny i organizator Festiwalu.

Festiwal stanie się doskonałą okazją do nawiązania kontaktów oraz wymiany doświadczeń podczas wspólnych spotkań, występów, warsztatów i wycieczek oraz zwiedzania najpiękniejszych zakątków Bawarii. Poprzez taniec, śpiew i zabawę polskich, niemieckich, ukraińskich i hiszpańskich zespołów stworzymy płaszczyznę lepszego poznania historii, kultury i tradycji tych narodów, łamiąc stereotypy, bariery historyczne i językowe. W festiwalu weźmie udział ok. 150 tancerzy i artystów.

Festiwal patronatem honorowym objęli: Prezes Wspólnoty Polskiej Dariusz Piotr Bonisławski i Konsul Generalny RP w Monachium Jan M. Malkiewicz.

Patronat medialny: Telewizja Polonia i czasopismo polonijne Moje Miasto.

Festiwal zostanie zrealizowany dzięki pomocy Pełnomocnika Rządu Niemieckiego ds. Kultury i Mediów, Konsulatu Generalnego RP w Monachium i Kancelarii Podatkowej Pawła Madzarowa.

W imieniu organizatorów zapraszamy do wzięcia udziału w Festiwalu.

Wstęp wolny!

FESTIWAL „Etnointegracja”

**16 września
godz. 17.00**

Sala: Anton-Fingerle-
Bildungszentrum,
Monachium-Giesing,
Schlierseestr. 47

Wystąpią zespoły z Polski,
Niemiec, Ukrainy i Hiszpanii.

WSTĘP WOLNY

Patronat honorowy
Prezes Wspólnoty Polskiej Dariusz Piotr Bonisławski
Konsul Generalny RP w Monachium Jan M. Malkiewicz

Sponsorzy

Die Bezirke der Bundesregierung für Kultur und Medien

Konsulat Generalny Republiki Polskiej w Monachium

Stowarzyszenie „WSPÓLNOTA POLSKA”

Patronat medialny

TV POLONIA

MOJEMIASTO
www.mojemiasto.eu

CENTRUM UBEZPIECZENIOWO-FINANSOWE

ADAM SLABON

+49 0176 84641740
Adam.Slabon@dvag.de

JOANNA RUSSAK

+49 0175 1213891
Joanna.Rusak@dvag.de

SEBASTIAN OSRODKA

+49 0175 2782051
Sebastian.Osrodka@dvag.de

PORADY DLA WSZYSTKICH W ZAKRESIE

UBEZPIECZEŃ

- ▶ ZDROWOTNE (PRYWATNE I PAŃSTWOWE)
- ▶ RENTOWO – EMERYTALNE
- ▶ Z DOTACJAMI PAŃSTWOWYMI
- ▶ KFZ KOMUNIKACYJNE
- ▶ UZNAWANIE ZNIŻEK Z POLSKI
- ▶ WYPADKOWE I OD NIEZDOLNOŚCI DO PRACY
- ▶ OC PRYWATNE I DLA FIRM
- ▶ OCHRONA PRAWNA
- ▶ PRĄD I GAZ
- ▶ I WIELE INNYCH

BANKOWOŚCI

- ▶ DARMOWE KONTO
- ▶ KREDYTY PRYWATNE I KONSUMPCYJNE
- ▶ DEBETY, KARTY KREDYTOWE
- ▶ KREDYTY HIPOTECZNE
- ▶ DOM, MIESZKANIE
- ▶ FUNDUSZE INWESTYCYJNE (AKCJE)

ZAKŁAD POGRZEBOWY w Monachium

Die ganz persönliche Art der Bestattung

Zapewniamy całodobowe eksportacje z miejsca zgonu (niezależnie czy jest to dom, hospicjum, czy szpital) na terenie całego Monachium i okolic. Wykonujemy także przewozy Zmarłych na obszarze całej Europy.

MÜNCHEN
Notburgstraße 4
80639 München

Tel. 089 99 300 414
Fax 089 99 300 415
info@muenchner-pietaet.de

UNTERHACHING
Hofmarkweg 12
82008 Unterhaching

Tel. 089 23 71 91 74
Fax 089 23 71 54 61
kontakt@muenchner-pietaet.de

ART PROMOTION

Künstlerinnen:
PIOTR KOTLICKI, HANNA ILCZYSZYN,
ROBERT MOTELSKI
JOANNA MROZOWSKA, ALDONA SIECH

FINISSAGE
Sonntag, 22.10.2023, 16.00 Uhr
Malworkshop, Kifan Alkarjousli,
16.00 - 17.30 Uhr

**STORIES
UNTERWEGS
TRÄUME**

**Junge Polnische Kunst
der Gegenwart**

EINLADUNG

VERNISSAGE
Samstag, 14.10.2023, 19.00 Uhr

WerkKunstStudio
Otawistr. 9, 13351 Berlin

Kuratorin
Mariola Heinrich
www.Mariola-ArtPromotion.de

Öffnungszeiten: Mo.-So. 16.00 - 21.00 Uhr/ Di. geschlossen, Mariola Heinrich, Fon: 0163/436 93 50 kontakt@werkkunststudio & nach Vereinbarung

WARSZTATY CERAMICZNE

DLA DZIECI I DOROSŁYCH PO POLSKU

info.homemadegiftshop@gmail.com

www.homemadegiftshop.com

Augsburger Strasse 19, 82291 Mammendorf
+49 15166501243 WhatsApp

 Zapisy przez stronę internetową

SOCIAL MEDIA
HOMEMADE GIFTSHOP
IG-@HOMEMADEGIFTSHOP

WWK Versicherungen
WILLKOMMEN BEI DER STARKEN GEMEINSCHAFT.

OFERUJEMY PEŁEN WACHLARZ UBEZPIECZEŃ:

- Rentowo-emerytalne
- Rentę chorobową
- Na życie i dożycie
- Wypadkowe
- OC prywatne i firmowe
- Komunikacyjne
- Domu lub mieszkania
- Ochrona Prawna
- Zdrowotne
- Świadczenia pogrzebowe
- Kredyty hipoteczne

- Altersvorsorge
- Berufsunfähigkeit
- Risikovorsorge
- Unfallschutz
- Haftpflicht
- Firmenkunden
- Auto & Kraftfahrzeug
- Haus & Wohnen
- Rechtsschutz
- Krankenversicherung
- Sterbegeld
- Immobilienfinanzierung

WWK Versicherungen

AGNIESZKA NAZARKO

HAUPTAGENTIN

Rathenaustraße 138, 80937 München
Telefon 089 54892190, Mobil 0178 8011693
agnieszka.nazarko@wwk.de
partner.wwk.de/agnieszka.nazarko

Eine starke Gemeinschaft

Literacy patroni roku 2024

Ustawowe patronaty to ważna część życia kulturalnego każdego kraju, ponieważ jest to nie tylko uhonorowanie wybitnych twórców, ale także ogromna inspiracja dla młodszych pokoleń. Polski Sejm ustanowił 29 lipca 2023 patronów roku 2024 – spośród dziewięciu wybranych aż czterech to pisarze. A są to: Melchior Wańkowicz, Marek Hłasko, Kazimierz Wierzyński i Zygmunt Miłkowski. Kim byli? Co tworzyli? Zapraszam na mały podgląd ich życia i twórczości.

Małgorzata Gąsiorowska

Rok 2024 Rokiem Melchiora Wańkowicza

„Pisząc, łączył tradycję polskiej gawędy szlacheckiej, niezwykle ciekawość świata oraz drobiazgową, żmudną pracę w ustalaniu i weryfikowaniu informacji. Kierował się prawdą i jej służył” – czytamy w uchwale. Melchior Wańkowicz (1892–1974) to wybitny pisarz, dziennikarz i podróżnik. Jego twórczość obejmuje reportaże, eseje, powieści i opowiadania, a także relacje z podróży po świecie. Urodzony w Krakowie, był uczestnikiem obu wojen światowych, co wpłynęło na jego spojrzenie na historię i losy ludzkie. Debiutował artykułami w prasie jeszcze pod zaborem rosyjskim. Pierwsze tomy reportaży i wspomnień („W kościołach Meksyku”, „Szczęście lata”, „Opierzona rewolucja”) wydał w okresie międzywojennym. Bezpośrednio po wojnie wydał swoją najbardziej znaną książkę – „Bitwa o Monte Cassino”. Wydarzeniom wojennym poświęcił też m.in. tomy „Wrzesień żagwiący”, który przyczynił się do powstania i umocnienia legendy obrony Westerplatte, „Hubalczyków” i „Ziele na kraterze”.

Rok 2024 Rokiem Kazimierza Wierzyńskiego

„Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 130. rocznicę urodzin Kazimierza Wierzyńskiego – wielkiego artysty słowa, niezłomnego w podtrzymywaniu ducha polskiej niezawisłości – ustanawia rok 2024 Rokiem Kazimierza Wierzyńskiego” – głosi uchwała Sejmu. Kazimierz Wierzyński (1894–1969) to wybitny poeta, eseista, krytyk literacki i publicysta. Był ważną postacią w polskim życiu literackim XX wieku, znany przede wszystkim z eksperymentowania z różnymi stylami poetyckimi i odważnym podejściem do tematów społecznych i politycznych. Był członkiem awangardowej grupy literackiej Skamander, która działała w okresie międzywojennym i propagowała nowatorskie podejście do poezji. Jego wczesna twórczość była związana z modernizmem, ale w późniejszym okresie przeszedł przez różne fazy literackie, eksperymentując z różnymi formami i stylami, od tradycyjnych sonetów do bardziej swobodnych i ekspresyjnych form wiersza. Jego twórczość często zawierała elementy ironii i groteski, a także refleksje nad naturą ludzkiej egzystencji i kondycją społeczeństwa. Wierzyński nie unikał kontrowersji i wyrażał swoje poglądy na różne tematy, co czasami prowadziło do konfliktów z ówczesnym establishmentem. Jego wybitne dzieła to m.in. „Na wysokości poloninie”, „Trzy zimy”, „Dwanaście sonetów” oraz „Umarłem za warszawskim barem”.

Rok 2024 Rokiem Marka Hłaski

„Ukazywał, omijając socrealistyczny sztafaż, niełatwą codzienność zwykłych ludzi. Wiarygodne ujęcie rzeczywistości i potoczny język zjednały mu rzeszę czytelników, (...) był pisarzem, który potrafił nasycić banalne motywy i tematy zaczerpnięte z potocznego życia głęboką treścią egzystencjalną. Dzięki temu Jego twórczość ma wymowę uniwersalną. Swą bezkompromisowością, także wobec komunistycznej rzeczywistości, przyciągał do siebie pokolenia młodych ludzi z różnych zakątków świata”.

Rok 2024 Rokiem Zygmunta Miłkowskiego

„Żołnierz i pisarz, wytrwały działacz niepodległościowy, twórca idei obrony czynnej i skarbu narodowego”, czytamy w uchwale. Zygmunt Fortunat Miłkowski, pseudonim Teodor Tomasz Jeż (1824 – 1915) był pisarzem, publicystą i politykiem niepodległościowym. Walczył w Powstaniu Styczniowym, po jego upadku przebywał i działał we Francji, a następnie w Szwajcarii. Artysta pozostawił po sobie ponad 80 powieści. Debiutował w 1858 r. powieścią „Wasył Hołub” opublikowaną w „Dzienniku Literackim”. W powieściach Miłkowskiego objawiło się jego zainteresowanie obyczajem i kulturą chłopską, zwłaszcza z terenu Ukrainy, którą dokumentował etnograficznie, ale też nie ukrywał swojego pozytywnego do niej stosunku. Doceniał zarówno jej walory estetyczne, jak i etyczne. Jego najsłynniejsze utwory to: „Handzia Zahornicka”, „Wasył Hałuba” oraz „Historia o pra-pra-pra... wnuku”.

Landshuckie Wesele (Landshuter Hochzeit)

Wesele w Landshucie jest jednym z największych festiwali średniowiecznych na świecie. Święto obchodzone jest co cztery lata na pamiątkę niezwykle wyjątkowego ślubu polskiej królowej Jadwigi Jagiellonki i księcia bawarskiego Jerzego Bogatego w 1475 roku. Przez trzy tygodnie całe miasto bierze udział w zabawach weselnych, potyczkach rycerskich, biesiadach i widowiskach. Kulminacyjnym momentem festiwalu jest pochód z królową Jadwigą jadącą po wozem ulicami miasta. W tym roku inscenizacja wesela trwała od 30 czerwca do 25 lipca, a miasto odwiedziło ponad pół miliona turystów.

Autorem fotoreportażu jest Grzegorz Spisla, akredytowany przy medialnej obsłudze Landshuter Hochzeit.

HEIZUNG SANITÄR LÜFTUNG SOLAR BRENNER-SERVICE

G d b R Meisterbetrieb
Altmann – Knutelski

Ostpreußenstr. 14 81927 München
Tel.: 089/69398749
Fax: 089/69398750
Mobil: 0163 7665261/62
E-mail: firma@aku-gdbr.de

MÓWIMY PO POLSKU **WYKONUJEMY USŁUGI RÓWNIŻ NA TERENIE POLSKI**

ADALMAR **DYSTRYBUCJA PRASY POLSKIEJ NA TERENIE NIEMIEC**

SPRZEDAŻ HURTOWA +49 30 77391863
PRENUMERATA +49 30 77391864
www.prasa-polska.com

PEŁNE PRAWO ZWROTU EGZEMPLARZY NIESPRZEDANYCH

BOGATA OFERTA KARTEK OKOLICZNOŚCIOWYCH, KALENDARZY ORAZ TOREB I SERWETEK PAPIEROWYCH

WARSZTAT mechaniki samochodowej

GibGas Pawel Kfz Werkstatt GmbH

Bodenseestr 222, 81243 München ☎ 089 41612233 📞 017622918048

www.autogasmuenchen.com • info@autogasmuenchen.com

NAPRAWY I SERWIS

instalacji gazowych • mechaniki i elektroniki • blacharstwo, lakiernictwo • obsługa firmowych flot samochodowych

Na terenie Monachium działamy od 2007 r. Zespół siedmiu wykwalifikowanych mechatroników gwarantuje najwyższą jakość wykonywanych usług. Części samochodowe zakupujemy od różnych dystrybutorów, co pozwala nam na utrzymanie korzystnych cen. **ZAPRASZAMY**

Remi Autoservice GMBH

specjaliści z ponad 10. letnim doświadczeniem w naprawach samochodowych

pn. - pt. 09:00 – 18:00, sb. 09:00 – 13:00

Remi Autoservice GMBH
Halfinger Str. 30, 81825 München, tel: 089/23790767

- serwis i naprawy opon
- przeglądy techniczne (TÜV/HU)
- przygotowanie samochodu do przeglądu
- inspekcje regularne według specyfikacji producenta
- kompleksowe naprawy samochodu (np. silnika, skrzyni biegów itd.)
- roboty blacharskie i lakiernicze
- naprawy powypadkowe
- pomoc administracyjna po wypadku (rzeczoznawstwo, adwokat itd.)

MOJEMIASTO

Impressum

WYDAWCA: Grzegorz Spisla - werbe-agentur spisla Am Holz 3, 84036 Kumhausen; **KONTAKT:** tel. +49 871 97 46 335, fax +49 871 430 87 935, e-mail: redakcja@mm-gazeta.de; **REDAKTOR NACZELNY:** Bogdan Żurek. **WSPÓŁPRACA:** Magdalena Felchnerowska, Sylwia Cieplak. Zamieszczone teksty podlegają prawu autorskiemu. Przetwarzanie tylko za zgodą wydawcy. Redakcja nie odpowiada za niezamówione artykuły i zdjęcia. Za treść ogłoszeń, artykułów sponsorowanych oraz reklam redakcja i wydawnictwo nie ponoszą odpowiedzialności. **DRUK:** Sonar Sp. z o.o., ul. Kostrzyńska 89, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. (+48 95) 736 88 35, e-mail: biuro@sonar.pl, www.sonar.pl; **NAKLAD:** 8000.

HERAUSGEBER: werbe-agentur spisla Am Holz 3, 84036 Kumhausen; **KONTAKT:** Tel. +49 871 97 46 335, Fax +49 871 430 87 935, e-mail: redakcja@mm-gazeta.de; Der Inhalt unterliegt dem Urheberrecht. Die Verwertung aller Beiträge ist nur mit der schriftlichen Zustimmung des Herausgebers gestattet. Für unverlangt eingesandte Bild- und Textbeiträge keine Gewähr. Herausgeber und Redaktion haften nicht für den Inhalt der veröffentlichten Anzeigen. **DRUCK:** Sonar Sp. z o.o., ul. Kostrzyńska 89, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. (+48 95) 736 88 35, e-mail: biuro@sonar.pl, www.sonar.pl; **AUFLAGE:** 8000.

Konsulat Generalny RP w Monachium

Röntgenstr. 5, 81679 München
Tel.: 089/418 60 80;
<https://www.gov.pl/web/niemcy/konsulat-generalny-rp-w-monachium>

Deutsch-Polnische Gesellschaft München e.V. Towarzystwo Niemiecko-Polskie w Monachium

Postfach 33 08 08, 80068 München
Tel.: 0151/ 65 52 42 35
mail@dpgm.de, www.dpgm.de

Krakauer Haus

Hinter Insel Schütt 34, 90403 Nürnberg
Tel.: 0911 22 41 20

Polska Parafia Katolicka Augsburg

Thommstr. 24B, 86153 Augsburg
Tel.: 0821/30749

Polska Parafia Katolicka w Ingolstadt

Hans-Sachs-Str. 21, 85055 Ingolstadt
Tel.: 0841/88138200

Polska Parafia Katolicka Ludwigsburg

Moldastr. 20, 71638 Ludwigsburg
Tel.: 07141/893369

Polska Parafia Katolicka w Monachium

Heßstraße 24, 80799 München
Tel.: 089/21374290

Polska Parafia Katolicka w Norymberdze

Arminiusstr.21, 90402 Nürnberg
Tel.: 0911/473355

Polska Parafia Katolicka Regensburg

Plattlinger Str.6, 93055 Regensburg
Tel.: 0941/794478

Polska Parafia Katolicka Stuttgart

Zuckerbergstr. 9, 70378 Stuttgart
Tel.: 0711/564184

ADWOKACI:

BERTRAM Carola

Bergmannstr. 11, 80469 München,
Tel. 089/54 84 68 68

BOROWSKA-WÜNSCH Krystyna

Schulstr.10, 80634 München
Tel.: 089/13 03 86 28

DEMACKER Izabela S.

Müllerstr. 40, 80469 München
Tel.: 089/85 63 63 55

DERKACZ Oskar

Sonnenstr. 27 / 2. OG, 80331 München
Tel.: 089/12 76 25 46

DUDEK Ilona

Oskar-von-Miller-Ring 31, 80333 München
Tel.: 089/287 297 330

GROBORZ Olaf

Donnersbergerstr. 46, 80634 München
Tel.: 089/13 95 83 72

MOTKOWSKI Christoph

Herzog-Wilhelm-Str. 21, 80331 München
Tel.: 089/218 955 62

NIEZGODA Milena

Dachauer Str. 44, 80335 München
Tel.: 089/550 779 0

PAZUR Maciej

Trappentreustr. 42, 80339 München
Tel.: 089/740 53 362, M: 0176/77225482

PRZIBYLLA Alexander

Oskar-von-Miller-Ring 31, 80333 München
Tel.: 089/287 297 330

AUTO - USŁUGI:

Pawel KFZ Werkstatt

Bodenseestr. 222, 81243 München/Neuauubing
Tel.: 089/262 14 696

R&I Autoservice U.G.

Halfinger Str. 30, 81825 München
Tel.: 089/237 90 767

DORADZTWO PODATKOWE:

BOROWSKA-WÜNSCH Krystyna

Schulstr.10, 80634 München
Tel.: 089/13 03 86 28

JAROS Agnieszka

Zur Herrgottsruhe 6, 89335 Hochwang
Tel.: 08223/409 677

Klausenburgerstraße 9 Geb. C, 81677 München
Tel.: 089/909 387 85, M: 0179/298 67 70

MADŻAROW Paweł

Werner-Eckert-Str. 4, 81829 München
Tel.: 089/99936501, M: 0179 5468121

MOTKOWSKI Christoph

Herzog-Wilhelm-Str. 21, 80331 München
Tel.: 089/218 955 62

PRZIBYLLA Alexander

Oskar-von-Miller-Ring 31, 80333 München
Tel.: 089/287 297 330

DORADCA PODATKOWY:

JAROS Agnieszka

Zur Herrgottsruhe 6, 89335 Hochwang
Tel.: 08223/409 677

Klausenburgerstraße 9 Geb. C, 81677 München
Tel.: 089/909 387 85, Mobil: 0179/298 67 70

MADŻAROW Paweł

Werner-Eckert-Str. 4, 81829 München
Tel.: 089/99936501, M: 0179 5468121

KSIĘGOWOŚĆ:

BBL SERVICE

Paul-Heyse-Str. 6, 80336 München
Tel.: 089/322 123 78

LASOTA Janina

Klosterstraße 29, 95028 Hof
Tel.: 09281/14 07 852

LEKARZE:

OGÓLNY:

FELDMANN Irena

Landsberger Str. 497, 81241 München – Pasing
Tel.: 089/ 88 14 89

MASIUK-SHARO Tatiana

Alter Messeplatz 2, 80339 München
Tel.: 089 50 29 611

PETZOLD Małgorzata

Rosenheimerstr. 79, 81667 München
Tel.: 089/489 567 49

ZADROZNY Jacek

Therese-Giehse-Allee-33, 81739 München
Tel.: 089/679 07 332

GINEKOLOG:

MATZKU-SCHWARZ Sandra

Karl-Köglsperger-Straße 31, 80939 München
Tel.: 089/311 99 57

KARDIOLOG:

MURA Roman

Tal 15/2, 80331 München
Tel.: 089/21 66 930

ORTODONTA:

GREMMINGER Agnieszka

St.-Veit-Straße 11, 81673 München
Tel.: 089/43 10 93 30

PSYCHOTERAPIA:

KACZMAREK Anna

Psycholog kliniczny i psychoterapeuta
Humboldtstrasse 19, 81543 München
Tel.: 0152/0721 5774

STANKOWSKI Marta

Heilpraktikerin für Psychotherapie
Hipnoterapia, Kineziologia, Reiki, EMDR
Isenschmidstr. 18; 81545 München
Tel.: 089/244 05 818, M: 0177/49 04 328

ROGALINSKA Alicja

Psycholog - Psychotherapia nach HpG
Tel.: 01590/469 1090

STOMATOLOG:

DIZER Yelena

Brunnengasse 19, 90402 Nürnberg
Tel.: 0911/224052

JURECKI Katharina

Amalienstr. 60, 80799 München
Tel.: 089/39 37 20

KOZLOWSKI Joanna

Marktplatz 7, 85375 Neufahrn
Tel.: 08165/48 66

SITEK Christian

Moosacher Str. 58c, 80809 München
Tel.: 089 59 52 73

OBSŁUGA FIRM:

AGS Agentur SZKULTECKA Grażyna

Herzog-Wilhelm-Str. 21, 80331 München
Tel.: 089/86 36 98 32

SKLEPY:

Lukullus AUGSBURG

Klausstraße 24, 86167 Augsburg

Lukullus ERLANGEN

Sylvaniastraße 14, 91056 Erlangen

Lukullus LANDSHUT

Innere Münchener Str. 18-20, 84036 Landshut

Lukullus MONACHIUM HADERN

Guardinistraße 186, 81375 München

Lukullus MONACHIUM

Rainfarnstrasse 34, 80935 München

Lukullus REGENSBURG

Greflinger Str. 53, 93055 Regensburg

PAULINKA

Fischerei 1, 84130 Dingolfing

POLKA

Augsburger Str. 10, 82256 Fürstenfeldbruck

TŁUMACZENIA:

BEMBNISTA Ewa

Kapellenstr. 25, 82008 München/Unterhaching
Tel.: 0157/77 453 603

DZIKIEWICZ Marta

marta.dzik@gmx.de
Tel.: 0173/685 82 01

MILLER Agnieszka

Leopoldstr. 244, 80807 München
Tel.: 089/688 50 05

REISSIG Anna

Altstadt 105, 84028 Landshut
M: 0170/244 09 69

WYPIJEWSKA-KOCHEMS Hanna

Gottfried-Böhm-Ring 43, 81369 München
Tel.: 089/78 65 21

UBEZPIECZENIA:

NAZARKO Agnieszka

Rathenaustraße 138, 80937 München
Tel.: 089/54 892 190

SCHLEICHER Wanda

Zschokkestr. 69, 80686 München
Tel.: 089/520 11 114

SLABON Adam

Bruckstrasse 25, 84130 Dingolfing
M: 0176/846 41 740

SOWADA Łukasz

Thalkirchner Straße 184, 81371 München
Tel.: 089/41 41 41 351, M: 0176/104 224 97

INNE:

GREG Mobile Barber

Tel.: 0151/ 756 42 973

Josephsburg-Apotheke

HUBER Mariola, Josephsburgstr. 60,
81673 München Berg am Laim
Tel.: 089/43 660 304

WOLFWATT Elektro

Schulstraße 11 a, 82205 Gilching
Tel.: +49 176 82265662

Kancelaria Adwokacka

z a p r a s z a

Ilona Dudek

Rechtsanwältin
Fachanwältin für Familienrecht

Alexander Przibylla

Rechtsanwalt
Fachanwalt für Strafrecht

prawo rodzinne . prawo pracy . prawo karne . prawo gospodarcze . prawo spadkowe .
regulacja wypadków drogowych . deklaracje podatkowe i księgowość

Oskar-von-Miller-Ring 31 . 80333 München
Telefon: 089 287 297 330 . Fax: 089 287 297 339

UDZIELAMY PORAD W JĘZYKU POLSKIM I NIEMIECKIM

Kancelaria Adwokacka

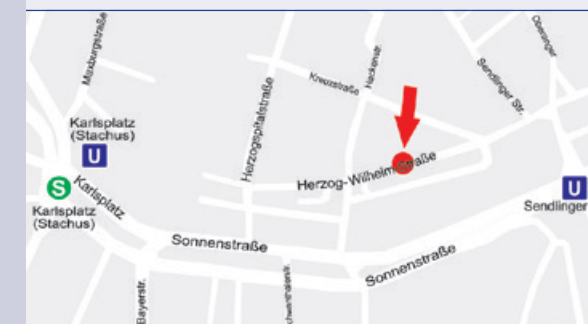
Christoph Motkowski
RECHTSANWALT

OBSŁUGA PRAWNO-PODATKOWA

Usługi prawno-podatkowe w zakresie:

- prawa cywilnego i gospodarczego
- księgowości i rozliczeń podatkowych
- niemieckiej działalności gospodarczej
- wypadków drogowych i odszkodowań

Herzog-Wilhelm-Str. 21
80331 München
Stachus/Sendlinger Tor
Tel.: 089/218 955 62
Fax: 089/218 955 63
Mobil: 0162 8012373
E-mail: info@kanzlei-motkowski.de

www.kanzlei-motkowski.de

KANCELARIA ADWOKACKA

Oskar Derkacz

RECHTSANWALT

Sonnenstr. 27 (2 piętro) · 80331 München

U1/2 U3/6 Sendlinger Tor · S-Bahn Karlsplatz (Stachus)

PRAWO KARNE

Obrona w sprawach karnych i wykroczeń

PRAWO PRACY

Pomoc przy wypowiedzeniach i odprawach

POMOC W NAGŁYCH WYPADKACH

Aresztowanie, przeszukanie itp.

Gwarantujemy bezpośredni kontakt z adwokatem –
tel. kom.: 0179-41 94 26 4

tel. (089) 12 76 25 46 · fax (089) 12 76 25 47 · e-mail: kanzlei@derkacz.net

KANCELARIA ADWOKACKA

SEIDL KÖPPING SCHWARZE-REITER

Milena Niezgoda
Rechtsanwältin

specjalizuje się w zakresie:

- prawa ruchu drogowego
- prawa rodzinnego

Oferuje kompetentne
doradztwo i kompleksową
obsługę prawną w języku
polskim i niemieckim

089/550 779 0

Dachauer Str. 44, 80335 München | Tel.: 089 / 550 779 0 | E-Mail: info@iura.de | www.iura.de

Firma Wolfwatt GmbH

Zatrudnimy

- elektryków
- kierowników budów
- menadżerów projektów

lub podejmiemy z nimi współpracę,
jako z podwykonawcami

- dodatkowym atutem będzie znajomość języka niemieckiego oraz prawo jazdy kat. min. B2
- oferujemy pracę przy długoterminowych projektach w Monachium i jego okolicach
- stawki uzależniamy od doświadczenia i stanowiska
- finansujemy naukę języka niemieckiego!

KONTAKT ►

personal@wolfwatt.com | 0176 82265662